

PROJECTE EDUCATIU

**TUTTI
FAN PIU**
DOSSIER PEDAGÒGIC

© Marta Pich

L'AUDITORI

Continguts: Cristina González-Martín
Il·lustració: Rebeca Luciani

Índex

Concert

Presentació

Indicacions generals
Presentació del concert i del repertori

Participació

Abans del concert
Durant el concert

Fitxa tècnica

Repertori i fitxa tècnica

Professorat

Propostes didàctiques

Currículum
Propostes didàctiques

Per saber-ne més

Una mica de...

Què vol dir escoltar

Què vol dir escoltar

Materials

Materials del concert editats

Programa de mà
Material audiovisual

Enllaços

Enllaços relacionats

A més a més

Altres materials

Concert

Presentació

Indicacions generals

L'Auditori acostia la música en els seus diferents estils i gèneres, alhora que facilita l'observació en directe dels instruments musicals i de la seva interpretació.

Portar els nens i les nenes als concerts és educar-los a través de l'art, obrir-los nous horitzons perquè puguin sentir els seus sentiments i pensaments.

Els concerts que proposem són concerts en què la música és la protagonista, amb intèrprets amb un alt nivell d'interpretació i comunicació i en els quals, d'acord amb l'edat de l'alumnat, es juga amb petits elements escènics coordinats per un professional de la direcció escènica. Aquests elements escènics (llums, vestuari, coreografies, *attrezzo*...) busquen ajudar a escoltar i a mantenir l'atenció del públic i a establir la connexió amb el que passa a l'escenari.

Concert

Presentació

Presentació del concert i el seu repertori

Tutti fan piu us farà ballar, cantar, escoltar i emocionar amb músiques de diferents països. De la mà de diversos ocells emprendreu el vol tot escoltant uns arranjaments musicals magnífics que us faran viatjar a diferents indrets d'Amèrica, Europa i Àsia i us permetran també escoltar músiques amb tempos i estils ben diferents. Aquestes músiques estan interpretades per diversos instruments que es presentaran al llarg del concert amb petits interludis musicals que simbolitzen els ocellets que porten a dins. Escoltarem peces a duo, trio o amb tot el conjunt instrumental; temes cantats que podreu acompanyar també cantant; lletres en diferents idiomes; estructures variades; sons onomatopeics d'ocells i altres peces que us faran volar la imaginació. Amb tot això, *Tutti* (que és una paraula que s'utilitza quan els músics toquen a la vegada) *fan piu* vol representar la idea que totes i tots podem fer piu; és a dir, podem xiular, podem fer música, vinguem d'on vinguem i tinguem els coneixements que tinguem, perquè la música va directa a l'ànima i té el poder de connectar-nos i fer-nos gaudir plegats.

A continuació, us presentem les peces i els seus respectius compositors/es que trobareu al concert, que té una durada total de 38'50'':

N.	Peça	Compositor/a	Durada
1	Improvisació 1: La mandolina		00'38''
2	Tico-Tico no fubá (El pardal i el blt de moro)	Zequinha de Abreu (1880-1935)	2'33''
3	Danse des cygnes (Dansa dels cignes) del <i>Lac des cygnes</i> . Op. 20, Act. II, Núm. 13	Piotr Ilitx Txaiovski (1840-1893)	2'05''
4	O pato (L'ànec)	Jaime Silva (1921-1973) Neuza Teixeira	1'53''
5	Le coucou au fond des bois (El cucut al fons del bosc) de <i>Le Carnaval des animaux</i>	Camille Saint-Saëns (1835-1921)	2'14''
6	Le cygne (El cigne) de <i>Le Carnaval des animaux</i>	Camille Saint-Saëns (1835-1921)	3'05''
7	Pingüins / L'habitació de les joguines	Toni Vaquer (1986)	2'07''
8	The Cutty Wren (El cargolet)	folk anglesa	1'57''
9	Aldapeko (El branquilló de la pomera)	popular basca	1'21''
10	Improvisació 2: el clarinet		00'44''
11	Blackbird (La merla)	The Beatles (estrenada el 1968)	2'13''
12	Basimbaye	cançó tradicional de l'Amazones del Perú	00'45''
13	Les oques van descalces	cançó infantil popularitzada	2'00''
14	Improvisació 3: l'acordió.		00'46''
15	Krunk (La grua) // El cant dels ocells	Soghomon Sghomonian "Komitas" (1869-1935) / tradicional catalana	2'30''
16	Improvisació 4: la percussió		00'38''
17	Volière (Gabial per a ocells) de <i>Le Carnaval des animaux</i>	Camille Saint-Saëns (1835-1921)	1' 26''

18	Improvisació 5: el violoncel		00'39"
19	Flamingo (El flamenc)	Ted Grouya (1910-2000)	2'48"
20	El gall i la gallina	cançó catalana popularitzada	2'18"
21	Papagaio loiro (El papagai bonic)	popular portuguesa	1'19"
22	Turkey in the Straw (L'indiot a la palla) // Cançó per adormir un estruç	op. americana / Guillem Roma (1984)	2'40"

Concert Participació

Abans del concert

A continuació, us proposem algunes pautes per tal que els infants puguin mantenir l'interès i l'atenció durant el concert i així gaudir-ne més.

És important crear lligams amb la música, escoltar-la moltes vegades, deixar que s'endinsi en el cor dels infants. En el dossier, a l'apartat de propostes didàctiques, us donem unes quantes eines pedagògiques per treballar amb els infants les músiques que després escoltaran en directe.

Al concert, hi haurà peces participatives en què els alumnes seran part activa de l'espectacle. És molt convenient que, quan assistiu al concert, les hagueu treballat prèviament a l'aula.

Perquè els infants puguin escoltar i observar, cal que hi posin atenció. Abans d'anar al concert és important haver treballat aquesta actitud d'escolta atenta, de tranquil·litat i de respecte envers un mateix i els altres, músics i públic.

Moment participatiu

Aquest concert té quatre moments participatius que hauríeu de preparar prèviament a l'aula perquè així el dia del concert pugueu gaudir fent música plegats amb les i els músics i els nens i les nenes d'altres escoles:

Nom de la peça	Ordre dins el concert	Descripció del moment participatiu
Aldapeko	9	Acompanyar la peça amb moviment: <u>Part A.</u> Piqueu amb les mans sobre les cuixes al primer temps de compàs. <u>Part B.</u> Quan sentiu el "xiru-liruli, xiru-liruli", acompanyeu-lo aixecant els braços i gireu els canells de les mans cap als costats. Quan no se senti, poseu les mans a la cintura en posició d'espera. <u>Part C.</u> Braços cap endavant i, movent els dits de mica en mica, us aneu aixecant en quatre temps, pujant cada vegada que la cançó diu "jo dela, jo dela, jo dela, jo". Això ho diu quatre vegades a cada frase musical. Pujareu, en quatre temps i repetireu el moviment quatre vegades.
Les oques van descalces	13	Cantar la cançó: "Les oques van descalces, descalces, descalces. Les oques van descalces i els ànecs també.

		Poseu-els-hi sabates, sabates, sabates. Poseu-els-hi sabates i mitjons també.”
El gall i la gallina	20	Cantar la cançó i acompanyar-la picant de mans: <u>Introducció.</u> Acompanyeu els músics picant de mans als temps 2 i 4 de cada compàs. <u>“Gall i gallina”:</u> canteu-la i feu-ne el gest corresponent. <u>“El gall i gallina”:</u> amb la mà, feu-vos una cresta al cap. <u>“Estaven al balcó”:</u> poseu-vos les mans planes sota la barbeta. <u>“La gallina s’adormia”:</u> inclineu lleugerament el cap, ajunteu les mans perquè facin de coixí i tanqueu els. <u>“I el gall li fa un petó”:</u> llanceu un petó amb la mà. <u>“Dolent més que dolent, i què dirà la gent”:</u> estireu el dit i el moveu com si renyéssim tot posant cara d’enfadats. <u>“Que diguin el que vulgui que jo ja estic content”:</u> mans a la cintura i moveu el tronc posant cara de fatxendes. <u>Interludi.</u> Moveu els braços amunt i avall com si fossin ales seguint el dibuix melòdic dels cors que fan “uuuuuh”. <u>La gallina xica.</u> A la primer part de l’embarbussament, sentireu que els cors continueu fent “uuuuuh”, seguiu fent el moviment de pujar i baixar les ales. Quan comenci la segona part de l’embarbussament, acompanyeu-lo picant de mans. <u>Interludi.</u> Continueu picant de mans. <u>Gall i gallina.</u> Canteu-la i feu-ne el gest corresponent. <u>Coda.</u> Moure els braços seguint el so “uuuuuh”.
Turkey in the Straw (Cançó per adormir un estruç)	22	Picar de mans i moure els braços seguint l’onada de veu de la segona part: Al llarg de tota la peça, piqueu de mans al primer temps fort de compàs. Quan arribi la segona part de la peça, la que correspon a la “Cançó per adormir un estruç”, cada vegada que els cantants diguin la paraula “malson” obrirem els braços com si badaléssim.

Concert

Participació

Durant el concert

Cada vegada que assistim a un concert amb els nostres alumnes, cal recordar-los les actituds que n’esperem durant el concert i per això és recomanable que els nens i les nenes sàpiguin que aniran a un concert de música on s’ha d’escoltar i no parlar.

Els professionals que actuen, la resta de públic i l’espai que ens acull es mereixen el nostre respecte i no hi pot haver interrupcions de cap tipus, ja que els músics estan treballant i necessiten concentrar-se.

Cal recordar-los també que visitaran un espai únic com és L’Auditori de Barcelona, amb més de 40.000 m² construïts que actualment s’utilitzen per acollir concerts i espectacles de tota mena. També seria bo avisar-los que a les diferents sales de L’Auditori està prohibit menjar i beure, així com abandonar la sala a mitja actuació. Per tant, els alumnes hauran d’utilitzar els espais reservats per a aquestes necessitats abans o després del concert.

Durant el concert, el professorat ha de fer-se responsable del grup i prendre les mesures adequades en cada situació per tal de garantir l’audició al conjunt del públic. Seria bo que, abans d’entrar a la sala, el professor creï un ambient de tranquil·litat entre els alumnes i que, un cop dins la sala, vetlli

perquè es comportin durant el concert. També seria bo recordar que no s'ha d'acompanyar la música picant de mans, aplaudint o xiulant, tret que es demani des de l'escenari (en el cas de les peces participatives).

Un concert sense unes actituds correctes no és educatiu, i nosaltres som un servei educatiu. Per això, ens reservem el dret, si cal i d'acord amb el professor de cada grup, de demanar a alguna persona o algun centre que abandoni la sala de concerts si la seva actitud distorsiona la bona marxa de l'espectacle o en dificulta l'aprofitament a la resta de companys.

Concert

Fitxa tècnica

A continuació, us presentem els músics i els instruments que tocaran en aquest concert:

Eduarne Arizu: acordió i veu

Didak Fernández: percussions, xiulet i veu

Eduardo Mercuri: mandolina, banjo brasiler, guitarres i veu

Marta Roma: violoncel, trompeta i veu

Gener Salicrú: clarinet, clarinet baix, *duduk* i veu

En la taula següent hi podreu consultar l'estil musical de cada peça, els instruments que hi participen, el país d'on prové, l'ocell a què fa referència, la tipologia d'activitats que us proposem desenvolupar i els elements musicals més característics a treballar.

Núm.	Obra	Estil	Instruments	País	Ocell	Tipologia d'activitats	Elements musicals
1	Improvisació 1: mandolina		mandolina			escolta exploració (creació)	timbre melodia (agut, greu, arpegiat, trèmol...))
2	Tico-Tico no Fubá - Zequinha de Abreu.	<i>choro</i>	mandolina, clarinet baix, acordió, violoncel i percussió (<i>shaker</i> , <i>one shot</i>)	Brasil	Tico-Tico (pardal)	escolta interpretació (instruments) interpretació (moviment)	timbre estructura (forma rondó) altres (parts del cos d'un ocell)
3	Danse des cygnes – Piotr Ilitx Txaiovski	clàssica	clarinet, acordió i violoncel	Rússia	Cigne	escolta interpretació (moviment)	diàleg timbre estructura (forma ternària) melodia plans sonors
4	O pato – Jaume Silva, Neuza Teixeira	<i>bossa nova</i>	banjo brasiler, violoncel, acordió, clarinet, percussió (<i>shaker</i> , <i>one shot</i>) i veu (1 <i>mezzo</i> veu principal i acompanyament de barítons al final de la peça)	Brasil	cigne, coll verd, ànec i oca	escolta interpretació (instrument) interpretació (cançó) interpretació (moviment)	timbre ritme cançó “O pato” solista reconeixement del “quém qué” i d'altres onomatopeies
5	Le coucou au fond des bois - Camille Saint-Saëns	clàssica	clarinet, acordió i violoncel	França	cucut	escolta	reconeixement del cucut timbre pulsació onomatopeies
6	Le cygne - Camille Saint- Saëns	clàssica	guitarra, violoncel i clarinet baix	França	cigne	escolta interpretació (moviment)	timbre direccionalitat melodia caràcter
7	Pingüins. L'habitació de les juguines – Toni Vaquer	Funk	clarinet baix, mandolina, acordió, violoncel i percussió (<i>xequetimba</i> ,	Catalunya (Espanya)	pingüí	escolta interpretació (moviment)	timbre obstinat estructura diàlegs silencis

			<i>shakers i jam blocks</i>)				
8	The Cutty Wren – folk anglès	folk	veus (2 mezzos i 3 barítors), percussió (pandero quadrat)	Anglaterra	<i>Wren</i> (ocell cargolet)	exploració escolta interpretació (percussió corporal)	melodia timbre caràcter obstinat rítmic
9	Aldapeko – popular basca	popular / <i>akelarre</i>	acordió, veus (2 mezzos i 3 barítors), percussió (pandero quadrat, palmes i percussió corporal)	País basc	ocells en general	escolta interpretació (moviment) interpretació (percussió corporal)	nota pedal significat de la cançó estructura patró rítmic
10	Improvissació 2: el clarinet		clarinet			escolta exploració (creació)	timbre melodia (agut, greu, arpegiat, trèmol, repetició...)
11	Blackbird – The Beatles	pop	guitarra, veu (1 principal mezzosoprano i acompanyament de mezzosoprano) i percussió (<i>snap</i> i <i>peu</i>)	Anglaterra	<i>Blackbird</i> (merla)	escolta interpretació (moviment) interpretació (instruments)	caràcter reconeixement motiu melòdic estructura ritme de corxera
12	Basimbaye – popular de l'Amazones	cant popular	veu (mezzosoprano) percussió (reclams d'ocells i percussió corporal)	Perú	ocell màgic	exploració creació joc (moviment)	efecte d'eco ambient de selva reconeixement final de la peça
13	Les oques van descalces – cançó infantil popularitzada	<i>joropo/chacarera</i>	violoncel, banjo brasiler, percussió (<i>xequetimba</i> , <i>legüero</i> , xiulet) veu (1 mezzosoprano) i xiulet	Catalunya (Espanya)	oca, ànec	escolta interpretació (cançó) interpretació (moviment)	cançó “Les oques van descalces” timbre plans sonors estructura

14	Improvisació 3: l'acordió		acordió			escolta exploració (creació)	timbre ambient sonor
15	Krunk – Komitas* // El cant dels ocells - tradicional catalana	popular (aires de l'Orient Mitjà) i tradicional	<i>duduk</i> , guitarra, acordió, percussió (fa efectes de bosc i ocells), i veus (2 <i>mezzos</i> i 3 barítors)	Armènia – Catalunya (Espanya)	krunk (ocell grua)	escolta interpretació (moviment)	timbre diàleg durada melodia caràcter
16	Improvisació 4: percussions varies		Percussions varies			escolta exploració (creació)	timbre sons d'ocell amb instruments de percussió
17	Volière - Camille Saint-Saëns	clàssica	clarinet, acordió, mandolina i violoncel	França	aus/ocells	escolta creació interpretació (moviment)	plans sonors timbre pujades i baixades de la melodia
18	Improvisació 5: el violoncel		violoncel			escolta exploració (creació)	timbre ambient de mar
19	Flamingo - Ted Grouya	bolero	clarinet baix, acordió, percussió (<i>xequetimba</i>) guitarra, violoncel, trompeta amb sordina i veu (efectes trompeta)	Estats Units	flamenc	escolta interpretació (moviment)	melodia timbre reconeixement motiu melòdic estructura (forma ternària)
20	El gall i la gallina – cançó catalana popularitzada	pop	violoncel, guitarra, percussió (<i>xequetimba</i> , <i>shaker</i>) i veu (1 <i>mezzo</i>)	Catalunya (Espanya)	gall i gallina	escolta interpretació (cançó) interpretació (percussió corporal) interpretació (moviment)	cançó “El gall i la gallina” cançó mimada embarbussa-ment pulsació (contratemp) melodia estructura
21	Papagaio loiro – popular portuguesa	<i>forró</i>	acordió, veus (2 <i>mezzos</i>), guitarra, violoncel i percussions	Portugal	lloiro	escolta interpretació (cançó) interpretació (instruments)	cançó “Papagaio loiro” ritme (corxeres, blanques) estructura

			(<i>shaker, caxixi, legüero</i> i palmes)			interpretació (moviment)	
22	Turkey in the Straw – popular americana // Cançó per adormir un estruç – Guillem Roma	<i>Country/bluegrass</i>	acordió, violoncel, guitarra, percussió (<i>washboard</i> i <i>caxixis</i>) i veus (2 <i>mezzos</i> i 1 baríton)	Estats Units – Catalunya (Espanya)	Gall dindi i estruç	escolta interpretació (instruments) interpretació (moviment)	estructura (forma binària) pulsació (contratemp) reconèixer el motiu melòdic estructura (part cantada i interludis instrumentals)

Professorat

Propostes didàctiques

Currículum

A part dels diferents aspectes musicals pensats per ser treballats a l'àrea de música, les propostes didàctiques d'aquest concert estan enfocades de tal manera que ofereixen un enfocament globalitzat de diferents àrees, ja sigui en la preparació prèvia del concert, com en el treball posterior que en pugueu realitzar. Us permet treballar la llengua i també el medi, presentant diferents tipologies d'ocell i les seves parts del cos, el seu hàbitat, diferents països del món, etc. Hi trobareu, doncs, diferents tipologia d'activitats que permeten fer un treball més encarat a la creació, a l'escolta o al moviment, ja sigui individual o en grup. És per això que considerem que *Tutti fan piu* incideix positivament en el desenvolupament d'objectius, capacitats i continguts del currículum de l'etapa d'infantil de caire general.

OBJECTIUS

- Identificar-se com a persona, assolir el grau de seguretat afectiva i emocional que correspon al seu moment maduratiu, i esforçar-se a manifestar i expressar les emocions i els sentiments.
- Establir relacions afectives positives, comprendre i apreciar progressivament el seu entorn immediat, iniciar-se en l'adquisició de comportaments socials que facilitin la integració en el grup.
- Participar amb iniciativa i constància en les activitats quotidianes d'alimentació, repòs i higiene personal, iniciar-se en la pròpia autonomia i orientar-se en les seqüències temporals quotidianes i en els espais que li són habituals.
- Comprendre el llenguatge adult i el dels altres infants, comunicar-se i expressar-se a través del moviment, el gest, el joc i la paraula, amb una millora progressiva del llenguatge oral.
- Dominar progressivament el cos i l'adquisició de noves habilitats motrius, augmentar la seva autonomia en els desplaçaments, en l'ús dels objectes i l'orientació en l'espai quotidià.
- Actuar sobre la realitat immediata, descobrir-ne l'organització a partir de les vivències i establir relacions entre objectes segons les seves característiques perceptives.
- Projectar les vivències a través de l'activitat lúdica, i anar-les representant a través d'un incipient joc simbòlic.
- Iniciar-se en la descoberta i l'ús del llenguatge corporal, verbal, matemàtic, musical i plàstic.

CAPACITATS

Aprendre a ser i actuar d'una manera cada vegada més autònoma

- Progressar en el coneixement i domini del seu cos, en el moviment i la coordinació, tot adonant-se de les seves possibilitats.
- Assolir progressivament seguretat afectiva i emocional i anar-se formant una imatge positiva d'ell mateix i dels altres.
- Adquirir progressivament hàbits bàsics d'autonomia en accions quotidianes amb seguretat i eficàcia.

Aprendre a pensar i a comunicar

- Pensar, crear, elaborar explicacions i iniciar-se en les habilitats matemàtiques bàsiques.
- Progressar en la comunicació i expressió ajustades als diferents contextos i situacions de comunicació habituals per mitjà dels diversos llenguatges.

Aprendre a descobrir i tenir iniciativa

- Observar i explorar l'entorn immediat, natural i físic, amb una actitud de curiositat i respecte i participar, gradualment, en activitats socials i culturals.
- Mostrar iniciativa per afrontar situacions de la vida quotidiana, identificant-ne els perills i aprendre a actuar-hi en conseqüència.

Aprendre a conviure i habitar el món

- Conviure en la diversitat, avançar en la relació amb els altres i en la resolució pacífica dels conflictes.
- Comportar-se d'acord amb unes pautes de convivència que el portin cap a una autonomia personal, cap a la col·laboració amb el grup i cap a la integració social.

CONTINGUTS

Descoberta d'un mateix i dels altres

- Identificació com a persona i coneixement d'algunes característiques personals pròpies per assolir el grau de seguretat afectiva i emocional corresponent al seu moment maduratiu.
- Domini progressiu de les possibilitats expressives, perceptives i motores del propi cos i utilització dels recursos personals de què disposa en la vida quotidiana.
- Descobriment i identificació de les necessitats fisiològiques (gana, set, son, etc.), mostrant-ne un control progressiu.
- Manifestació i expressió de les seves emocions i dels seus sentiments, utilitzant el llenguatge com a mitjà d'expressió i comunicació.
- Progrés en l'adquisició d'hàbits relacionats amb el benestar corporal i la seguretat personal, la higiene i la salut, així com en l'inici d'hàbits d'ordre, constància i organització en les activitats en què participa.
- Progrés en el domini de la coordinació i el control dinàmic del cos, augmentant la seva autonomia en els desplaçaments, en l'ús dels objectes i en l'orientació en l'espai quotidià.
- Participació amb iniciativa i constància en les activitats quotidianes d'alimentació, repòs i higiene personal, iniciant-se en la pròpia autonomia i orientant-se en les seqüències temporals quotidianes i en els espais que li són habituals.
- Domini progressiu del control i de la coordinació oculomanejadora, així com de les habilitats manipulatives necessàries per explorar objectes i per ser cada vegada més actiu i autònom en les diferents situacions quotidianes (vestir-se, posar-se les sabates, etc.).
- Iniciativa per dur a terme activitats i jocs, resolent les dificultats que es puguin presentar mitjançant la pròpia actuació o demanant als altres l'ajuda necessària i acceptant petites frustracions.
- Disposició per establir relacions afectives positives amb les persones adultes i els infants amb qui comparteix situacions i activitats quotidianament.

Descoberta de l'entorn

- Comprensió i apreciació progressiva de l'entorn immediat, iniciant-se en el coneixement i l'adquisició de comportaments socials que facilitin la integració en els diferents grups socials en què participa.
- Orientació amb autonomia en els espais habituals i quotidians, i iniciació en l'ús de termes relatius a l'espai (aquí, allà, dins, fora, amunt, avall).
- Orientació en les seqüències temporals en què s'organitza la vida diària i iniciació en l'ús de termes relatius a l'organització del temps (matí, tarda, ara, després, avui, demà).
- Observació i actuació sobre la realitat immediata, a partir de les pròpies vivències, establint relacions entre objectes segons les seves característiques perceptives.
- Observació i exploració de l'entorn físic i social, planificant i ordenant la pròpia acció, constatant-ne els efectes i establint relacions entre aquesta actuació i les conseqüències que se'n deriven.
- Observació i constatació d'alguns dels canvis i modificacions a què estan sotmesos tots els elements de l'entorn (persones, animals, plantes i objectes).
- Interès i curiositat pel medi físic i social; exploració de les característiques d'objectes, materials i elements de l'entorn natural; formulació de preguntes sobre alguns esdeveniments, i representació de vivències i situacions mitjançant el joc simbòlic.
- Participació en festes, tradicions i costums de la comunitat a la qual pertany, mostrant interès i curiositat. Iniciació en la diferenciació d'algunes qualitats sensorials fruit de l'exploració dels objectes materials, d'elements de l'entorn natural i de la comparació de les seves propietats.
- Inici de les primeres classificacions, ordenacions i correspondències en funció de les característiques i els atributs.
- Reconeixement de seqüències espacials, temporals i lògiques i iniciació en l'ús de les primeres nocions quantitatives en situacions quotidianes.

Comunicació i llenguatges

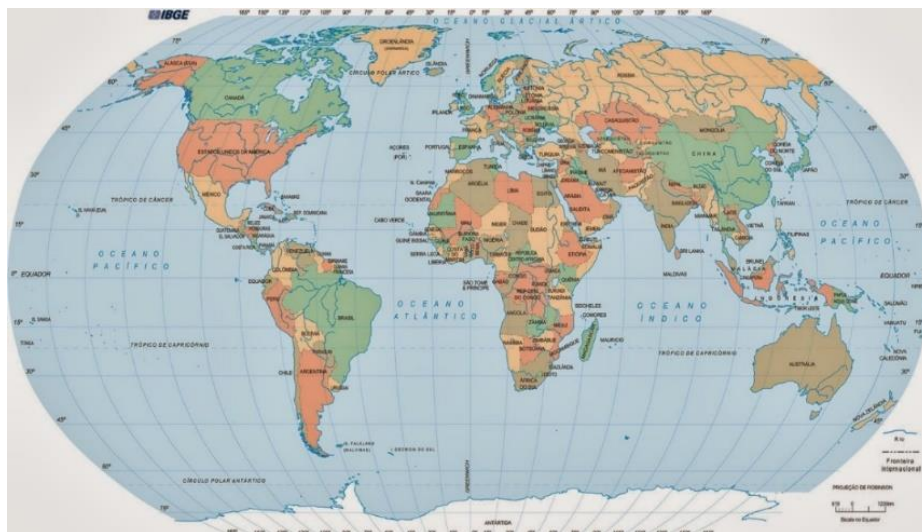
- Iniciació en la descoberta i l'ús del llenguatge corporal, verbal, musical i plàstic.
- Interès per algunes de les tècniques més bàsiques (pintura, modelatge, dibuix, etc.) dels diferents llenguatges expressius i formes de representació.
- Comprensió de les intencions i dels missatges que li adrecen les persones adultes i altres infants, identificant i emprant els diferents senyals comunicatius (gest, entonació) i valorant el llenguatge oral com un mitjà de relació amb les altres persones.
- Coneixement i utilització de manera progressiva de les normes que regeixen els intercanvis, relats i converses (atenció, espera, to de veu, interès, iniciativa).
- Expressió de necessitats, sentiments i idees mitjançant el llenguatge oral, mostrant un progressiu increment del vocabulari relatiu al seu entorn i a la seva experiència, ús de frases simples i comprensió de variacions morfològiques de gènere i nombre.
- Iniciació en l'ús de diferents formes de comunicació, esforçant-se a fer-se entendre i escoltant els altres.
- Record i relat d'experiències passades i relacionar-les amb situacions semblants o diferents.
- Reconeixement, retenció i memorització de cançons, dites senzilles, cantarelles i jocs de falda, i participar-hi de manera activa, seguint la tonada, reproduint el gest, etc.
- Reconeixement i participació activa en danses senzilles amb una progressiva coordinació general del cos i sentit del ritme.

Professorat

Propostes didàctiques

Propostes didàctiques

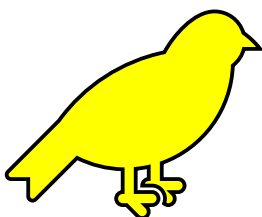
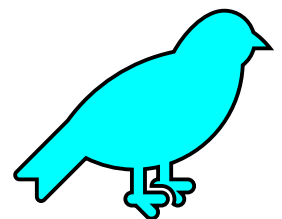
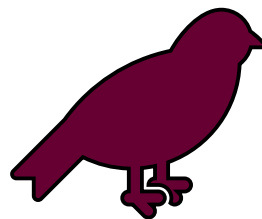
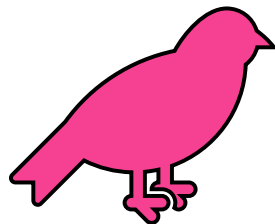
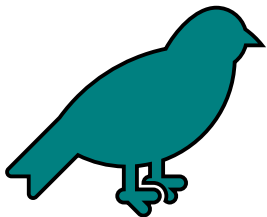
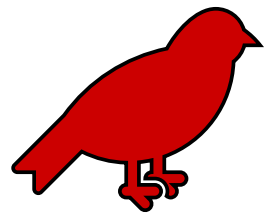
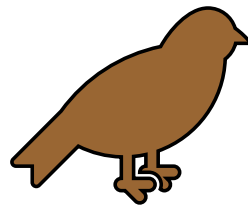
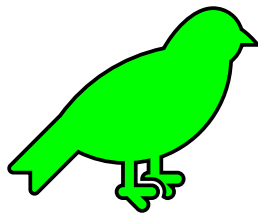
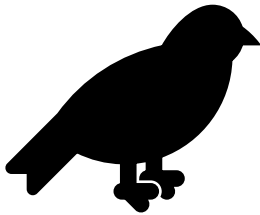
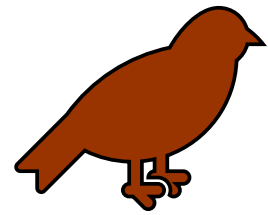
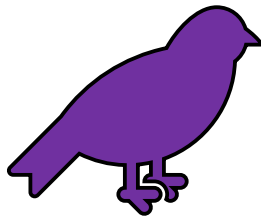
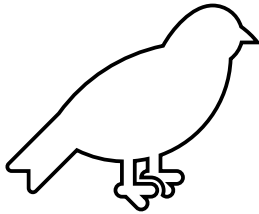
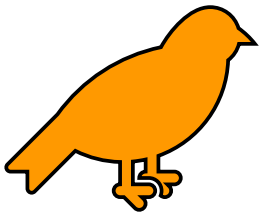
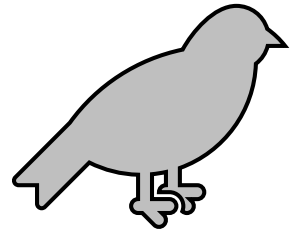
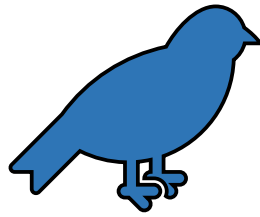
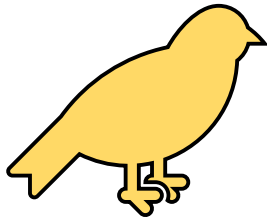
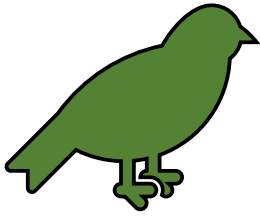
Com ja us hem anunciat anteriorment, de la mà de diversos ocells, *Tutti fan piu* ens fa volar per diferents països d'arreu del món. Tot i que hi ha alguna repetició, cada peça treballa un estil de música, un ocell i un país del món diferent, i és per això que, a cadascuna, li hem atorgat un ocell de color diferent (excepte a les peces que corresponen a les improvisacions instrumentals). A mesura que aneu treballant les peces del CD a l'aula, us animem que aneu enganxant els diferents ocells en un mapamundi que podeu penjar a la paret.

Quadre resum de països i peces:

Brasil		Tico-Tico no Fubá - Zequinha de Abreu		O pato - Jaime Silva, Neuza Teixeira		
Rússia		Danse des cygnes - Txaikovski				
França		Le coucou au fond des bois - Saint-Saëns		Le cygne Saint-Saëns		Volière Saint-Saëns
Catalunya		Pingüins. L'habitació de les joguines - Toni Vaquer		Les oques van descalces - Cançó infantil popularitzada		El gall i la gallina - cançó catalana popularitzada
Anglaterra		The Cutty Wren - folk anglès		Blackbird The Beatles		
País Basc		Aldapeko - popular basca				
Perú		Basimbaye – popular de l'Amazones (Perú)				
Armènia i Catalunya		Krunk – Komitas Soghomon Soghomonian // El cant dels ocells - tradicional catalana				
Estats Units i Catalunya		Flamingo - Ted Grouya		Turkey in the Straw - popular americana // Cançó per adormir un estruç - Guillem Roma		
Portugal		Papagaio loiro - popular portuguesa				

Ocells retallables per enganxar al mapamundi:

Exemple de com us quedarà el mapamundi un cop treballat tot el CD de *Tutti fan piu*:

1 Improvisació – Mandolina

Instrument	Activitats	Continguts
mandolina	escolta exploració (creació)	timbre (banjo brasiler) melodia (agut, greu, arpegiat, trèmolo...)

En aquesta peça, l'instrument encarregat de fer la improvisació és la mandolina. Podeu escoltar l'audició i preguntar als alumnes, si ja tenen una certa edat, de quina família és l'instrument que està tocant: vent, fusta, percussió?

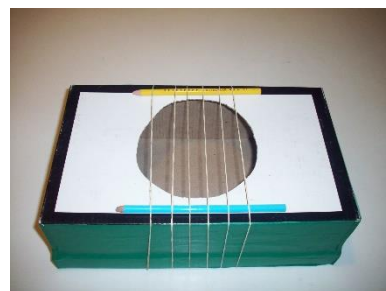
Els expliqueu que la mandolina és de la família de corda pinçada, de 4 cordes dobles tocadetes amb l'ajuda d'una pua o plectre. Que té una caixa de ressonància ovalada i que els seus orígens es troben a Itàlia al segle XVI. Mentre ho feu, podeu ensenyar la imatge de l'instrument.

L'interpret de la peça ens explica què es va imaginar per poder crear aquesta improvisació:

«Vaig pensar en sons d'ocells curts i també aguts. Vaig imaginar-me els ocells a la naturalesa, buscava imitar els seus sons, per això també n'escoltareu de repetits.» (Eduardo Mercuri)

Tot i que sovint associem els sons dels ocells amb instruments de vent, els instruments de corda també els poden imitar. Si teniu una guitarra o un ukelele a l'aula podeu deixar que els alumnes experimentin buscant sons similars als de la peça: sons aguts, sons arpeggiats, sons repetits, sons amb trèmolo, sons en diferents parts de l'instrument, sons passant el dit amunt i avall pel mànec.

Si no disposeu de cap instrument de corda, podeu agafar una caixa oberta i passar-la per dins de diferents gomes elàstiques. Us han de quedar ben tibades perquè puguin fer sons aguts. I a partir d'aquí experimenteu imitant el sons dels ocells.

2 Tico-Tico no Fubá - Zequinha de Abreu.

Instruments	Estil	País	Ocell	Activitats	Continguts
mandolina, clarinet baix, acordió, violoncel i percussió (<i>shaker, one shot</i>)	<i>choro</i>	Brasil	pardal 	escolta interpretació (instruments) interpretació (moviment)	timbre (mandolina, percussió, clarinet baix, acordió i violoncel) estructura (forma rondó) altres (parts del cos d'un ocell)

Activitat 1: presentar els instruments

Aquesta peça ens presenta els instruments principals que ens acompanyaran al llarg del recorregut d'aquest CD. Els trobareu penjats a l'arbre de la il·lustració per ordre d'aparició. Podeu utilitzar la imatge i anar-los senyalant a mesura que van apareixent en l'audició. Tal com veieu a continuació, a la imatge de la dreta us marquem el recorregut perquè el tingueu clar; la imatge de l'esquerra és la que podeu fer servir amb els alumnes.

Ordre d'aparició dels instruments: percussió (*shaker* i *one shot*) (0.00), mandolina (0.03), violoncel (0.12), clarinet baix (0.21) i acordió (0.38).

Una altra opció és plastificar les imatges dels instruments i anar-les ensenyant o col·locant a terra davant dels infants a mesura que vagin apareixent.

percussió (<i>shaker</i> i <i>one shot</i>)	mandolina	Violoncel	clarinet baix	acordió cromàtic*
				

Activitat 2: seguir l'estructura de la peça amb estris de cuina

Aquest *choro brasileiro* (podeu trobar-ne més informació a l'apartat "Per saber-ne més" d'aquest dossier) ens explica la història d'un pardal, el *tico-tico* (així és com s'anomena aquest ocell al Brasil). Resulta que aquest ocell té moltes ganes de menjar-se un *fubá*, un pastís que té un color groguenc perquè està fet amb farina de blat de moro. A la il·lustració podeu observar el *tico-tico* acompanyat dels seus estris de cuina. Animeu-vos a buscar tres estris de cuina amb tres timbres diferents (per exemple gots, plats, i coberts) i seguiu l'estructura de la peça bo i seguint la pulsació.

Aquesta peça té una forma rondó que es caracteritza per la repetició alternada d'una de les seves parts (la part A). Si bé podeu sentir diferents variacions rítmiques o tímbriques que donen molta vitalitat a la peça, podríem dir que, a grans trets, segueix aquesta estructura concreta:

introducció - AAAA - BB - AA - CC - AA - coda

Part A: piqueu els gots amb una forquilla.

Part B: remeneu els plats amb una forquilla.

Part C: agafeu un parell de coberts i piqueu a terra o entre ells.

Activitat 3: seguir l'estructura de la peça amb moviment

Us proposem seguir l'estructura ballant-la i fent uns moviments concret que us aniran molt bé per conèixer algunes de les parts del cos d'un ocell (bec, ales i cua).

Introducció: espereu drets i dretes.

Part A (bec): amb les mans, representeu el bec de l'ocell ajuntant els dits seguint l'exemple de la foto.

Ajuntareu els dits només quan sentiu els “cops rítmics” que fa la música. Us els marquem a la partitura com a exemple perquè sapigueu a què ens referim.

TICO-TICO NO FUBÁ
Tutti Fan Piu 2019

Zequinha de Abreu
Arranjament: Marta Roma

$\text{♩} = 120$

Tot i que a vegades es va canviant de ritme i aquests “cops” no els sentireu tan clars, cal que sempre seguiu el següent patró de moviment (en color blau, fragment de música en què no us moveu; cercles, ajunteu els dits per aconseguir la forma de bec):

Si veieu que la precisió costa molt als infants, no patiu. Busqueu alternatives seguint la pulsació o deixant que els nens i les nenes facin el moviment quan ho prefereixin.

Part B (ales): colzes enganxats al cos i punys amunt; obriu-los i tanqueu-los seguint la pulsació, com si fossin unes ales, i us moveu per l'espai fent veure que voleu.

Part C (cua): feu cops de cul cap a un costat o cap a l'altre, com si portéssiu una cua, marcant una altra vegada els “cops rítmics”. També podeu fer moviments ràpids com si us espolséssiu la cua als finals de frase. Us ho marquem a la partitura (cercles, els cops de cul; ondulació, el moviments ràpids de cua):

Si sou de les que us agrada fer manualitats, podeu construir cues amb tires de paper, ales amb mocadors i becs amb cartolina on poder-hi posar els dits, i disfressar els nens i les nenes d'ocells mentre fan aquesta activitat de moviment. En el següent enllaç us expliquen com fer un bec de paper.

https://www.youtube.com/watch?v=uu_6py3xGKs

3 Danse des cygnes – Piotr Ilitx Txaikovski

Instruments	Estil	País	Ocell	Activitats	Continguts
clarinet, acordió i violoncel	clàssica	Rússia	cigne 	escolta Interpretació (moviment)	diàleg timbre (clarinet, acordió i violoncel) estructura (forma ternària) melodia plans sonors

Activitat 1: seguir el diàleg del clarinet i l'acordió

En el tema A d'aquest arranjament, l'acordió i el clarinet emprenen un diàleg. Per poder-lo seguir us proposem diferents opcions.

Podeu representar el diàleg mentre mireu la il·lustració i hi aneu senyalant cada instrument quan pren el protagonisme. La melodia la inicia l'acordió, però el diàleg del qual estem parlat (del minut 0.13 fins al 0.23) el comença el clarinet. Aquest diàleg es repetirà sempre que aparegui el tema A en l'audició.

Una altra opció seria seguir el diàleg mentre sona l'audició i dir en veu alta el text següent seguint el ritme de la música:

“Ara sona el clarinet, i contesta l'acordió, ara torna el clarinet i l'acordió hi posa el punt final.”

D'aquesta manera, ajudeu els nens i nenes a focalitzar l'atenció. Us adjuntem el fragment de la partitura del diàleg entre el clarinet i acordió amb el text a sota, perquè pugueu situar-vos millor:

També podeu plastificar dues fotografies dels instruments i anar-les senyalant o acostant als alumnes mentre dieu el text que us hem proposat.

Activitat 2: seguir l'estructura i moure's per l'espai a ritme de vals

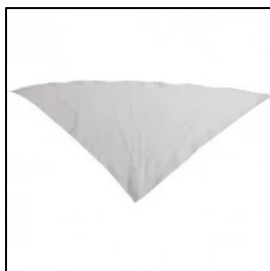
Per seguir el ritme ternari de vals (3/4) i els elements melòdics més destacables de cada part (diàleg, pujades i baixades...), us proposem els següents moviments mentre treballem l'estructura de la peça:

intro – A – A – B – A – A – coda

Introducció: el violoncel marca el ritme ternari de vals fent notes puntejades. Moveu-vos lliurement per l'espai mentre us balancegeu seguint el ritme de vals.

Tema A: continueu balancejant-vos seguint el ritme ternari i moveu els braços acompanyant el balanceig cap a un costat i cap a l'altre.

L'element melòdic que més destaca en aquesta part és el diàleg entre el clarinet i l'acordió. Per seguir-lo, aquesta vegada us proposem que agafeu un mocador blanc i un de negre, que simbolitzaran els cignes de la il·lustració.

Poseu un mocador a cada mà dels alumnes (si cosiu una cinta/goma en una de les puntes de cada mocador, hi podran passar el canell i així tindran les mans lliures, i amb un simple moviment de braç els mocadors ja es mouran). Quan comenci el diàleg es tracta d'aixecar el braç que simbolitzi cada instrument. La seqüència és: blanc, negre, blanc, negre.

Tema B: en aquesta part, el punteig del violoncel s'atura, també ho fareu vosaltres i us ajupireu. La melodia d'aquest tema es caracteritza per les pujades i baixades (marcades pel clarinet i el violoncel). Així doncs, us ajupiu a l'inici del tema B, us aixequiu quan sentiu la pujada del clarinet i us ajupiu quan sentiu la baixada del violoncel. La seqüència es repetirà quatre vegades: us ajupiu, us aixequiu i us torneu a ajupir (x 4).

Coda: fareu passes grans amb les mans a la cintura; primer, el peu dret i després, l'esquerra, i quan sentiu el trinat dels instruments feu una volta sobre vosaltres mateixos. Ho tornareu a repetir. Al final

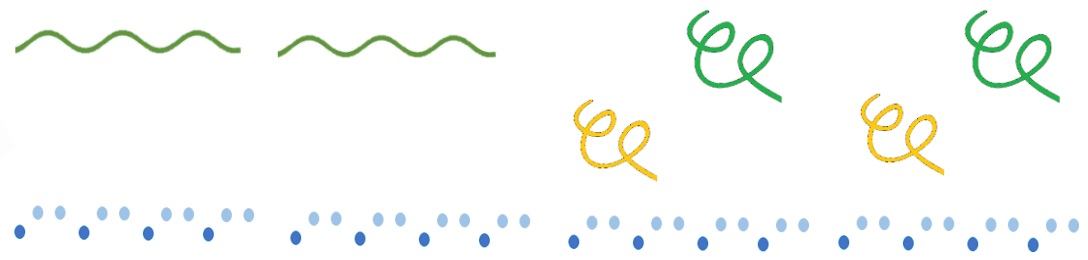
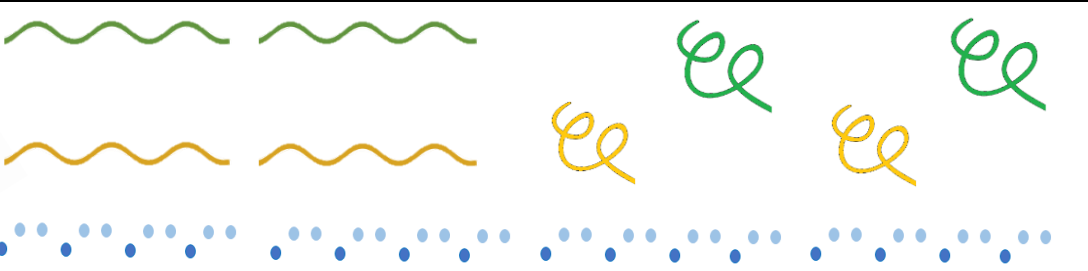
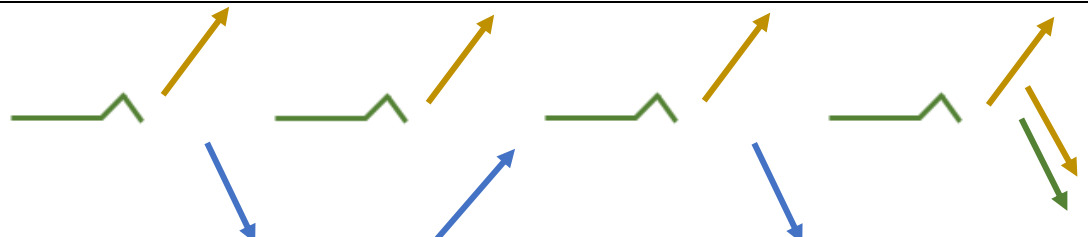
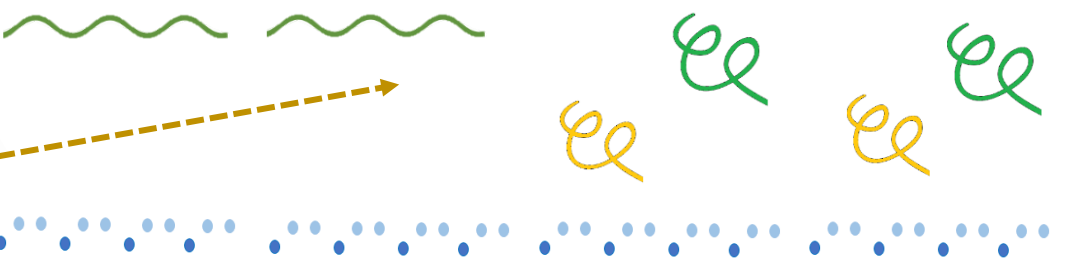
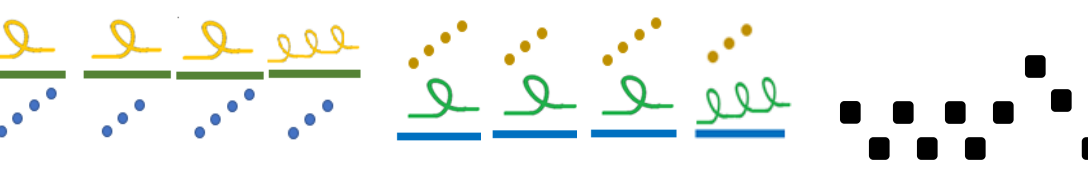
de tot, amb les mans a la cintura, fareu quatre passes ben marcades (aixecant els genolls), però sense desplaçament, quiets al mateix lloc. Per acabar, abaixareu el tronc fent veure que saludeu.

Activitat 3: seguir timbre instrumental, estructura i plans sonors amb un musicograma

Tal com hem comentat, aquesta peça té una estructura concreta i hi apareixen tres instruments (violoncel, clarinet i acordió) dels quals se'n pot distingir el timbre perfectament. Us proposem treballar els plans sonors, el timbre i l'estructura amb el següent musicograma.

Tot i que a la columna de l'esquerra, hi trobareu la llegenda dels instruments, us recomanem que elaboreu titelles de cadascun dels instruments. Amb la fotografia de l'instrument enganxada a un pal del color que correspongui: blau per al violoncel, verd per a l'acordió i groc per al clarinet. Us serviran per seguir els diferents plans sonors del musicograma. Podeu fer una escolta focalitzada en el timbre de cada instrument, o bé anar jugant amb els tres titelles marcant el moment en què els instruments són més protagonistes.

	Introducció
	
	Tema A
	
	Tema A'
	
	Tema B
	
	Tema A (x 2)
	
	Coda
	

Instruments	Estil	País	Ocell	Activitats	Continguts
banjo brasiler, violoncel, acordió, clarinet, percussió (<i>shaker, one shot</i>) i veu (1 <i>mezzo</i> veu principal i acompanyament de barítons al final de la peça)	<i>bossa nova</i>	Brasil	cigne, coll verd, ànec i oca 	escolta interpretació (instrument) interpretació (cançó) interpretació (moviment)	timbre (percussió) ritme cançó "O pato" solista reconeixement del "quém quím" i d'altres onomatopeies

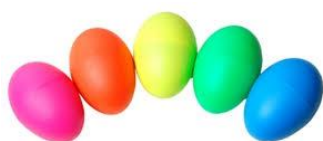
Activitat 1: acompanyar l'audició amb instruments de percussió

A la primera part d'aquest arranjament, la melodia la introdueixen el *banjoquinho* (banjo brasiler) i després l'acordió. Els expliqueu que el banjo brasiler és de la família de corda pinçada, que és un descendent del banjo nord-americà, que va arribar al Brasil a començaments dels segle XX, però que no es va fer popular fins pràcticament a finals d'aquest segle, i que és més curt i més petit que el banjo. Mentre ho feu, podeu ensenyar la imatge de l'instrument.

Podeu aprofitar, si encara no ho heu fet en cap altra activitat, per parlar d'aquests dos instruments (trobareu les imatges a la part final del dossier).

A la introducció, però, hi apareixen els *shakers* i els *one shots* que acompanyaran els altres instruments al llarg de tota la peça.

Us proposem que agafeu instruments de petita percussió amb un timbre similar al dels *shakers* (ou *shaker*, maraques...) i acompanyeu l'audició.

Activitat 2: marcar els cops rítmics de la melodia amb un titella

El títol d'aquesta peça és "O pato", que en català es traduiria com "L'ànec". Així doncs, l'ànec és un dels protagonistes d'aquesta història, i resulta que aquest animal canta d'una manera molt peculiar.

Preguntem als alumnes: Què fan els ànecs? Ho sabeu imitar?

I els expliquem que al compositor i compositora d'aquesta música els agrada molt el so que fan els ànecs i van voler fer una música que n'estigués ple. No només el van fer cantar a la cantant, sinó que els instruments de la primera part també fan uns "cops rítmics" com si imitessin l'onomatopeia de l'ànec: coac-coac. Ho mostrareu als alumnes agafant un ànec titella i interaccionant amb ells cada vegada que apareguin aquests "cops rítmics". Si ho preferiu, podeu verbalitzar l'onomatopeia coac-coac.

Hem escollit aquest titella precisament perquè hi podeu posar els dits a dins i marcar el ritme d'una manera precisa obrint i tancant els dits. Ara bé, podeu utilitzar el que vulgueu o disposeu.

A continuació, us adjuntem la partitura perquè veieu a què ens referim quan parlem de "cops rítmics"; és a dir, en quins moments de la primera part de la peça hauríeu d'interaccionar amb els alumnes movent el titella i fent coac-coac.

♩ = 94

O PATO

Jaime Silva
Neusa Teixeira

The musical score for 'O PATO' is written in 2/4 time with a tempo of 94 beats per minute. The melody is presented on a single staff with various chords indicated above the notes. Yellow boxes highlight specific melodic phrases throughout the score.

Chords and Melodic Phrases:

- Measures 1-5:** Chords CΔ and D⁹. A yellow box highlights the phrase starting on G4.
- Measures 6-9:** Chords Dm⁹ and G⁷. A yellow box highlights the phrase starting on G4.
- Measures 10-13:** Chords CΔ⁹ and D⁹. A yellow box highlights the phrase starting on G4.
- Measures 14-17:** Chords Dm⁷, G¹³, and CΔ⁹. A yellow box highlights the phrase starting on G4.
- Measures 18-21:** Chords Gm⁷, C⁷♭9, FΔ, and F⁶.
- Measures 22-25:** Chords D⁹, G¹³, C, Gm⁷, and C⁷♭9.
- Measures 26-29:** Chords FΔ, Fm⁶, CΔ, C⁷, FΔ, Fm⁶, CΔ, and C⁷. Yellow boxes highlight the phrases starting on G4 and F4.
- Measures 30-33:** Chords FΔ, CΔ, D⁹, G¹³, and G⁷♭13.
- Measures 34-37:** Chords CΔ⁹ and D⁹. Yellow boxes highlight the phrases starting on G4 and F4.
- Measures 38-41:** Chords Dm⁹, G¹³, and CΔ. Yellow boxes highlight the phrases starting on G4 and F4.

Podeu continuar interaccionant amb el titella quan comença la part cantada, haureu de moure el titella com ho estàveu fent cada vegada que apareix cantada l'onomatopeia *quém-quém*. De totes maneres, a continuació us proposem altres activitats per a aquesta segona part de la peça.

Activitat 3: explicar la història de la cançó i representar-la

Mentre ensenyeu la il·lustració als alumnes, els podeu explicar la història que hi ha al darrera d'aquest quartet d'ocells:

La cançó ens narra l'aventura d'un ànec que cantava una samba feliçment quan de sobte un coll verd va preguntar-li si s'hi podia afegir. Alhora, una oca va quedar encantada amb el duo que feien i va anar a buscar un cigne per tal de fer un quartet. La cançó escollida per cantar va ser el "Tico-Tico no Fubá" (que també podeu escoltar en aquest Cd). De seguida els quatre ocells es van posar a cantar a prop de l'estany, però la cosa no va sonar massa bé i tots van caure a l'aigua tot cantant coac-coac (o en portuguès: *quém-quém*).

En una primera part de l'activitat, sense música, podeu explicar la història i demanar als nens i nenes que es posin drets. Mentre l'aneu explicant, senyaleu el dibuix i feu una mica de teatre. Quan arribeu al final, demaneu als alumnes que facin veure que cauen a l'aigua com els quatre protagonistes de la història.

Tot seguit, podeu passar a fer l'activitat amb l'audició. A l'inici escolteu la peça sense cantar. Un cop comenci la part cantada anireu senyalant el dibuix mentre

escolteu la història a l'audició. Senyaleu els instruments i també l'onomatopeia.

Com que ja ho haureu assajat prèviament, al final de la cançó tots haureu de caure a terra com si caiguéssiu a l'aigua. Amb els petits a terra, aprofiteu per fer-los pessigolles mentre van sonant les onomatopeies del final de la cançó. Demaneu que ells també les cantin i feu que sigui un joc d'allò més divertit.

Activitat 4: cantar i comptar les onomatopeies que apareixen a la cançó

Escoltant aquesta *bossa nova* (podeu trobar-ne més informació d'aquest estil a l'apartat "Per saber-ne més" d'aquest dossier), com si fóssiu els protagonistes de la història, us podeu passar un micro (o un objecte que el simbolitzi) i cantar quan aparegui l'onomatopeia *quém* (en català: coac).

Quan s'inicia la part cantada, escoltareu només una cantant solista, busqueu també solistes per fer les onomatopeies que apareguin. Ara bé, quan arribem a les onomatopeies del final, canteu-les tots junts com si fóssiu el petit cor d'homes i dones que canten en l'audició.

Previ a l'audició, senyaleu la diferència entre solista i petit cor fent jocs amb l'onomatopeia coac-coac, demanant solos i buscant moments de cor.

A continuació, podeu trobar la lletra de la cançó, per tal de localitzar en quins llocs apareix l'onomatopeia:

O pato vinha cantando alegremente,
 quém, quem,
quando um marreco sorridente pediu
 para entrar também no samba,
 no samba, no samba.
O ganso gostou da dupla e fez também
 quém, quem, quem,
 olhou pro cisne e disse assim
 vem, vem,
 que o quarteto ficará bem,
 muito bom, muito bem.

Na beira da lagoa,
foram ensaiar para começar *O tico-tico no fubá*.
A voz do pato era mesmo um desacato,
jogo de cena como o ganso era mato,
 mas eu gostei do final
 quando caíram n'água
 ensaiando o vocal:
 quém, quem, quem, quem,
 quém, quem, quem, quem,
 quém, quem, quem, quem,
quém, quem, *quém, quem* (*quém, quem, quem, quem*).
 quém, quem, quem, quem,
 quém, quem, quem, quem.
O pato.

Si teniu alumnes d'edats una mica més grans, també podeu jugar a comptar quantes vegades apareix l'onomatopeia *quém* en aquesta peça (resposta: 33).

Instruments	Estil	País	Ocell	Activitats	Continguts
clarinet, acordió i violoncel	clàssica	França	cucut 	escolta	reconeixement del cucut timbre (clarinet) pulsació onomatopeies

Activitat 1: escoltar el so real del cucut

El cucut és un ocell que es caracteritza per tenir un cant molt peculiar i conegut. Ha estat representat per diferents compositors (per exemple, Leopold Mozart) i també s'ha tingut en compte dins la cultura i el folklore europeu (s'han fet rellotges de cucut per marcar les hores...). Aquest animal ha estat un referent perquè el seu cant estava associat com a l'arribada del bon temps (només canta a la primavera).

Podem visualitzar un vídeo per escoltar com canta el cucut:

<https://www.youtube.com/watch?v=hz3oN-VXGnl>

Amb els alumnes podeu jugar a imitar el cant del cucut.

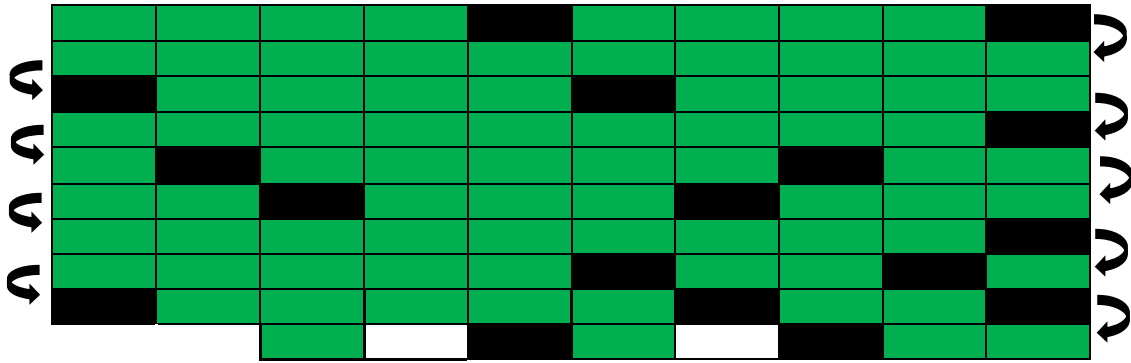
Activitat 2: marcar el cucut amb un titella

El cucut és un animal que normalment viu en zones boscoses obertes o en zones amb molta vegetació. Podeu explicar als alumnes que és un animal una mica tímid i que només surt a cantar de tant en tant.

Agafareu un titella en forma de con (perquè d'aquesta manera es pot amagar) i només el fareu sortir quan en l'audició aparegui l'onomatopeia del cucut. En la primera part de la peça, situeu-vos davant dels alumnes, però després, com que l'activitat es pot convertir en repetitiva, us animem a aixecar-vos i caminar entre els alumnes mentre aneu fent sortir el cucut només quan ho indiqui l'audició. D'aquesta manera activeu l'atenció i creeu expectació.

En la primera part de la peça, veureu que segueix un patró concret, però que després varia. A continuació, podeu trobar dibuixat el patró de pulsacions i cucut, per tal que no tingueu dubte de quan apareix (en color verd, pulsació; en color negre, cucut; color blanc del final, els silencis):

Activitat 3: marcar la pulsació i senyalar el cucut

Expliqueu als nens i nenes que a Saint-Saens li agradava molt el so del cucut, i que va fer una obra dedicada al cant d'aquest ocell.

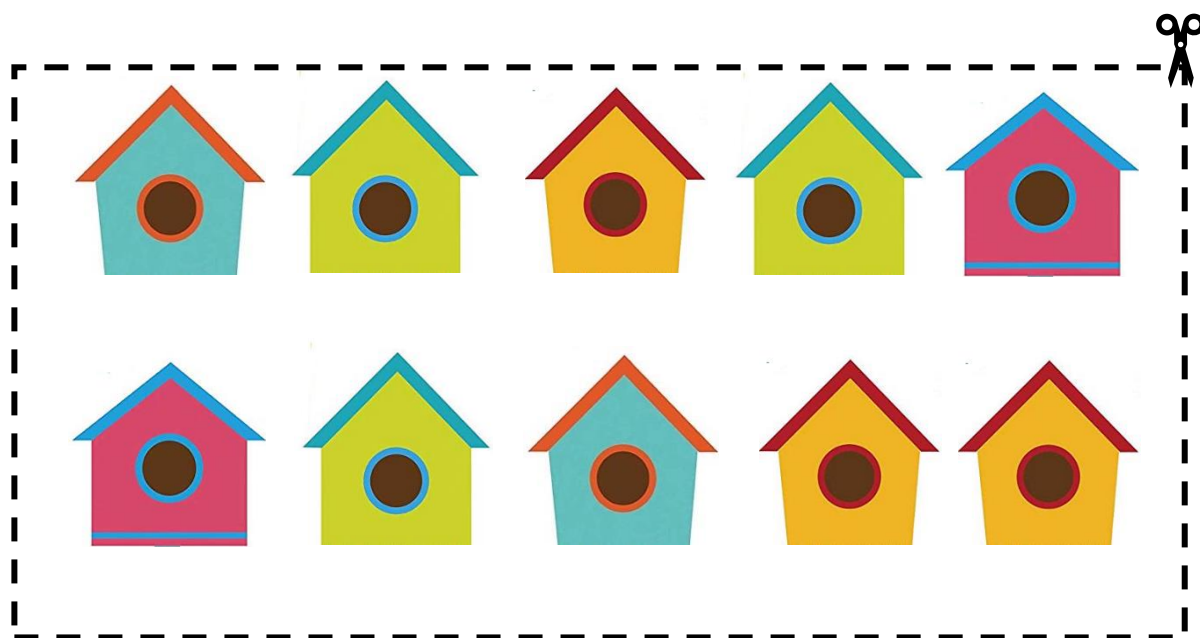
Aquest arranjament està interpretat pel violoncel, l'acordió i el clarinet. Aquest últim va imitant l'onomatopeia del cucut al llarg de tota la peça. Com podeu observar, es basa en un interval de 3a:

La il·lustració, que trobareu seguidament, us ajudarà a seguir la peça. Us la presentem amb el recorregut marcat i també sense, perquè pugueu utilitzar-la amb els alumnes. Es tracta d'anar senyalant cada casa seguint la pulsació. Quan soni el cucut, heu de coincidir amb les 2 cases conjuntes on hi ha cucuts, i doblar el tempo amb el que havíeu marcat la pulsació. El recorregut de cases està pensat per fer-lo 2 vegades, i llavors arribareu just a la meitat de la peça (minut 0'57"). A partir d'aquí, la música ja no segueix aquest patró. Podeu seguir les cases de manera aleatòria i, quan soni el cucut, senyalar les cases amb ocell.

Una altra opció és construir amb cartró diferents casetes, penjar-les amb un fil i muntar-ne un recorregut per l'aula. Cada caseta ha de tenir un forat al mig on pugui entrar un cucut titella. No cal que poseu tantes casetes com pulsacions, només es tracta d'anar fent el recorregut a mesura que dura la peça, i quan soni el cucut entrar el titella pel forat de la casa.

6 Le cygne - Camille Saint-Saëns

Instruments	Estil	País	Ocell	Activitats	Continguts
guitarra, violoncel i clarinet baix	clàssica	França	cigne 	escolta interpretació (moviment)	timbre (violoncel) direccionalitat melodia caràcter

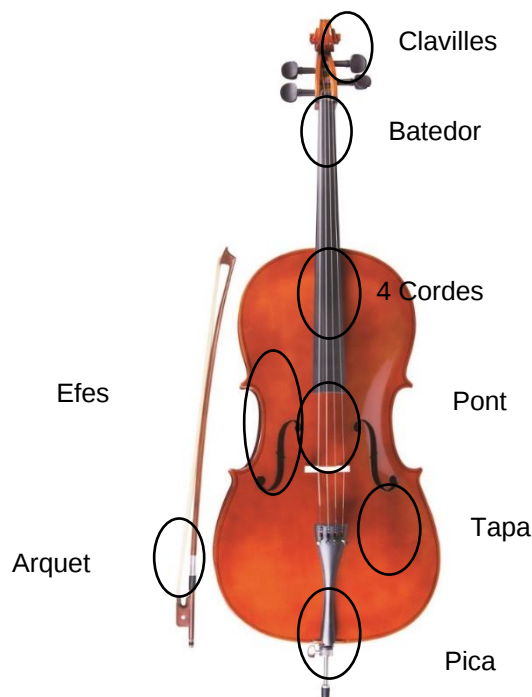
Activitat 1: conèixer el violoncel

Si encara no ho heu fet, aquesta és una bona audició per poder presentar el violoncel als alumnes.

Expliqueu-los que avui coneixeran un instrument nou. Si el podeu portar a l'aula, perfecte, sinó també podeu fer el mateix amb una imatge. Tapeu-la amb una tela de color blau per tal de crear expectació.

Poseu l'audició i aneu movent la tela suaument, seguint el ritme de la música. Quan veieu que els alumnes comencen a perdre l'interès per allò que feu, destapeu l'instrument o la imatge i continueu movent-la seguint el caràcter de la música entremig dels alumnes.

Una vegada finalitzada l'audició, presenteu l'instrument protagonista d'aquesta peça: el violoncel. Expliqueu-los les diferents parts de l'instrument i la seva funció. Si en podeu portar un de real a l'aula deixeu que els alumnes el toquin, l'escoltin i sentin com vibra posant l'orella sobre la tapa.

Activitat 2: seguir la direccionalitat de la melodia

En aquest arranjamet, podeu escoltar el bonic so del violoncel fent la melodia mentre la guitarra i posteriorment el clarinet baix l'acompanyen suaument. La melodia del violoncel també té caràcter ondulat, però sovint va acompanyada de pujades i baixades.

Agafeu una tela gran de color blau (digueu als alumnes que són en un llac ple de cignes) i demaneu als alumnes que agafin un costat de la roba de manera que quedeu tots ben repartits al voltant de la tela.

L'activitat comença mig ajupits (posició inicial). Escolteu la introducció interpretada per la guitarra i de seguida comenceu a moure la tela seguint la melodia que interpreta el violoncel. Al cap de res, sentireu la primera pujada melòdica; per tant, us poseu drets amb els braços amunt i enlaireu la tela seguint la direccionalitat de la melodia.

Us adjuntem la partitura per tal que pugueu veure el dibuix melòdic que heu de seguir tot movent la tela (ondulació de diferents intensitats: moure tela amb menys o més força; fletxa ascendent o descendent: pujar cap amunt o anar baixant cap avall).

LE CYGNE

Camille Saint-Saëns
Le Carnaval des animaux
Arranjament: Marta Roma

Andantino Grazioso ♩ = 75

Violoncel

6

10

Vc.

14

18

mf

dim.

Lento

a Tempo

rit...

pp

Tornar a posició inicial

Tirar la tela cap amunt i deixar que caigui suaument.

Activitat 3: seguir el caràcter de la música embolcallant els alumnes amb teles i mocadors

Entreu en el caràcter delicat i dolç de la peça tot agafant un mocador gran o una tela i jugueu a embolicar i desembolicar els més petits. Rodoleu per terra, emboliqueu-vos els uns amb els altres, passeu la tela per sobre els infants, abraceu-vos, feu-vos pessigolles o un massatge amb el mocador. Tots els moviments han de ser suaus i tendres.

7 Pingüins. L'habitació de les joguines – Toni Vaquer

Instruments	Estil	País	Ocell	Activitats	Continguts
clarinet baix, mandolina, acordió, violoncel i percussió (xequetimba, shakers i jam blocks)	<i>funk</i>	Catalunya (Espanya)	pingüí 	escolta interpretació (moviment)	timbre (clarinet baix, mandolina, acordió, violoncel i percussió) obstinat estructura diàlegs silencis

Activitat 1: conèixer els instruments que interpreten la peça

La il·lustració ens mostra cadascun dels instruments que interpreten aquesta obra escrita amb un estil *funk* (podeu trobar-ne més informació d'aquest estil a l'apartat "Per saber-ne més" d'aquest dossier). Podeu demanar als alumnes que els busquin a la imatge.

Escolteu com la peça s'inicia amb una introducció amb un fort caràcter rítmic interpretada per l'acordió. Tot seguit, s'hi afegeixen la percussió i el clarinet baix, aquest últim interpretant una melodia amb pujades i baixades que s'anirà repetint –a mode d'obstinat– al llarg de la primera part. Finalment, el violoncel i la mandolina s'hi afegeixen interpretant la melodia principal, juganera i accentuada com els animalons als quals representa.

Activitat 2: seguir l'obstinat del clarinet baix

Relacionada amb l'activitat anterior, en escoltar aquesta peça, l'oïda us connectarà directament amb la melodia que interpreta la mandolina: so agut, *cantabile*, ritmat... Però aquesta peça té un tresor amagat, i és que el clarinet baix ens dibuixa la forma de l'iceberg amb l'obstinat melòdic que interpreta. Per focalitzar l'atenció dels alumnes en aquest obstinat, us fem dues propostes:

- a) Poseu text a la melodia que interpreta el clarinet baix mentre el reciteu sobre l'audició:
"Amunt i avall per l'iceberg (pronunciació anglesa: [aisberg]) els pingüins van fent camí."

Bass Clarinet

Pingüins -L'habitacio de les joguines-

Toni Vaquer

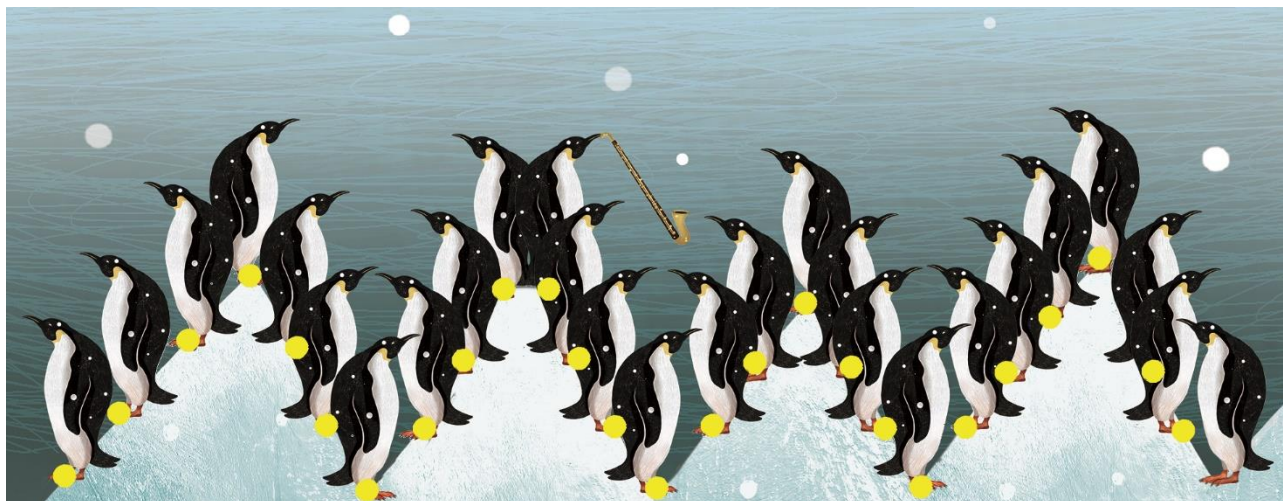
Arr: Vaquer

♩=200

A - munt ia- vall per l'ice- berg els pin- güins van fent ca (mí)

A - munt ia- vall per l'ice- berg els pin- güins van fent ca-mí.

- b) Seguiu l'obstinat amb el musicograma camuflat que trobareu a la il·lustració.

Cadascun dels puntets grocs representa una nota de les que fa el clarinet. Comenceu a seguir-lo per l'esquerra i repetiu-lo tantes vegades com l'interpreti el clarinet. Veureu que el musicograma representa l'altura de les notes.

Activitat 3: ballar com si fóssiu pingüins marcant diàlegs i silencis

Per compondre la peça, Toni Vaquer es va inspirar en una habitació plena de joguines on els pingüins caminaven lliures i jugaven. En aquesta activitat, us proposem que jugueu com ells i n'imitau el caminar. Us proposem el següents moviments:

Introducció acordió: quedeu-vos quiets al lloc.

Tema A i B: camineu com els pingüins; és a dir, feu passes curtes amb els braços enganxats al cos i les mans lleugerament estirades.

Tema C: aquí comença el diàleg entre l'acordió i el clarinet. Quan soni l'acordió fent notes curtes i repetides, feu veure que espoleu la cua, i quan respongui el clarinet, continueu caminant imitant el pingüí. Haureu d'espolsar la cua 4 vegades.

Tema D: continueu caminant com si fóssiu pingüins, però aquesta vegada, de tant en tant, busqueu una parella per fer-vos un petó d'esquimal (fregant-vos el nas).

Tema C i final: torneu a moure la cua i camineu com hem indicat anteriorment. Aquesta vegada, però, haureu d'estar atents perquè de cop i volta els instruments faran silenci i us haureu de quedar ben quiets. Al final de tot, feu un saltiró i caieu a terra, per acompanyar la nota picada final que fan els músics i marcar que ha arribat el final de la peça.

Podeu observar el caminar dels pingüins en el seu hàbitat natural i inspirar-vos hi per fer els moviments que demana l'activitat:

<https://www.youtube.com/watch?v=HC46cRGyCqk>

8 The Cutty Wren – folk anglès

Instruments	Estil	País	Ocell	Activitats	Continguts
veus (2 mezzos i 3 baritons), percussió (pandero quadrat)	folk	Anglaterra	ocell cargolet 	exploració escolta interpretació (percussió corporal)	melodia timbre (la veu) caràcter timbre (pandero quadrat) obstinat rítmic

Activitat 1: escoltar el cant del wren (ocell cargolet) i introduir la melodia de la cançó

Expliqueu als alumnes la història que hi ha darrera de la peça posant l'èmfasi en el wren (ocell cargolet). Demaneu als alumnes si volen escoltar la seva gran veu.

Senyaleu que, tot i ser un dels ocells més petits que existeixen, es fixin en la seva veu.

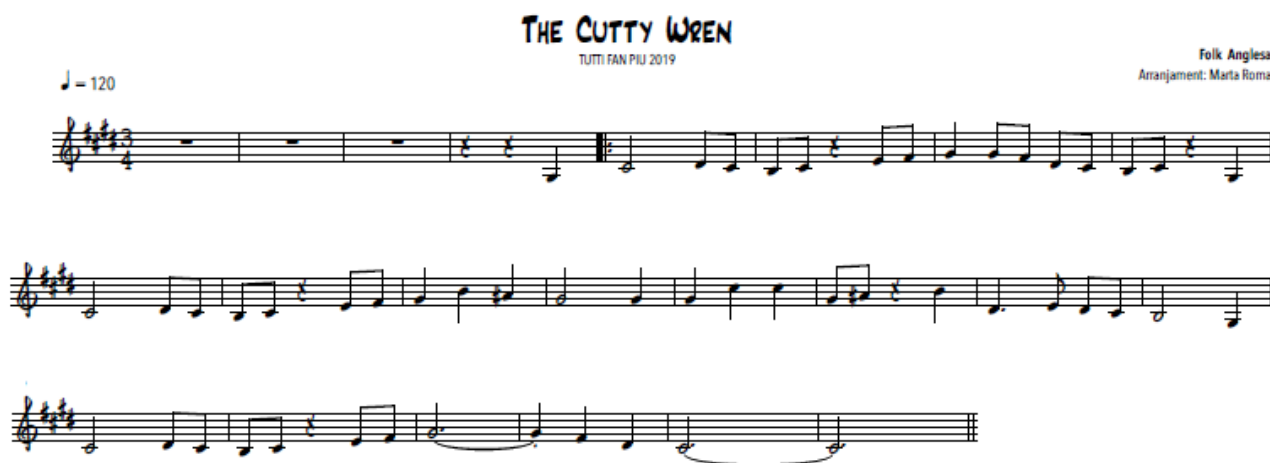
Mireu el següent vídeo: <https://www.youtube.com/watch?v=UfWac4yxshA>

Feu preguntes als alumnes per tal d'obtenir aquestes respostes:

- La veu és molt aguda.
- Fa notes repetides i molt ràpides.
- Tot i ser molt petit té capacitat per ser escoltat de ben lluny, té potència de veu.
- El seu cant li serveix per comunicar-se amb els altres: "dialoga" amb els seus companys.

Demaneu als alumnes si volen imitar amb la veu el cant de l'ocell cargolet i busqueu sons ben aguts, i repetits. Demaneu que algú ho faci sol i que algú altre li contesti, i empreneu diàlegs com si fóssiu petits ocells cargolet.

Si sabeu música, podeu introduir la melodia de la cançó cantada o xiulada (com si fóssiu el mateix wren que la cantés) prèvia a l'escolta en l'audició.

Activitat 2: escoltar les veus que interpreten la cançó

A la il·lustració podeu observar la idea de col·lectiu que, a la vegada, escolteu representada per aquest grup vocal format per 2 dones i 3 homes.

Escolteu la veu de dones i homes i com es van alternant la melodia:

- Primer la presenten a l'uníson.
- Després, els homes fan la melodia i les dones una segona veu.
- Finalment, una de les dones fa la melodia i els homes i l'altra dona l'acompanyen fent segones melodies.

Activitat 3: seguir el caràcter de la música amb un mòbil de llana

Com si agaféssiu una de les estrelles que hi ha pintades a la il·lustració, podeu construir un mòbil amb una bola de llana, penjar-la d'un fil, estirar els infants a terra i moure'l per sobre seguint el caràcter suau i dolç de la música.

Activitat 4: interpretar l'obstinat rítmic del pandero quadrat

Expliqueu als nens i nenes que aquestes veus tan boniques que interpreten aquesta cançó d'estil *folk* (podeu trobar-ne més informació d'aquest estil a l'apartat "Per saber-ne més" d'aquest dossier) estan acompanyades d'un

instrument de percussió: el pandero quadrat.

Quadrat? Preguntareu als alumnes. Com és possible si els que normalment tenim a l'aula són rodons?

Els explicareu que el pandero quadrat és un instrument de percussió propi de les zones del nord de la Península Ibèrica. Consisteix en un marc de fusta cobert amb la pell d'algun animal tibada. A dins sol portar unes cordes tensades amb pedretes, cigrons o picarols que fan soroll quan se sacseja.

Proposareu seguir l'obstinat rítmic que fa el pandero quadrat, segons l'edat dels vostres alumnes teniu diverses possibilitats:

- Amb els alumnes asseguts a terra, us situeu davant d'ells i mentre sona la música interpreteu l'obstinat del pandero amb percussió corporal (a partir del 00.29). Seguireu la següent seqüència: picar de mans sobre les cuixes, picar de mans, fer silenci amb el dit a la boca i tornar a picar de mans. D'aquesta manera diferenciareu el timbre greu i agut que també té en compte el pandero quadrat en la interpretació de la peça.

Segons l'edat dels vostres alumnes, també podeu optar per picar només la part de cuixes.

- Si teniu alumnes d'edats una mica més avançades, podeu proposar-los seure a terra, l'un davant de l'altre, i seguir la seqüència de moviments de l'obstinat en parella. De tal manera que cadascú es picarà les cuixes, però en el moment de picar de mans les xocareu amb les de la parella. Fareu silenci i tornareu a picar de mans.
- Una altra opció que teniu és donar un pandero a cada alumne i, mentre sona l'inici de la peça, acompanyeu l'audició tot acariciant suaument la membrana del pandero amb els dits de la mà, buscant un so molt fi i suau. Quan comença la part de l'obstinat, us hi podeu afegir sempre picant només el primer temps de la seqüència, que és el que correspon al timbre greu. Picareu amb un dit, per tal de no tancar l'audició.

9 Aldapeko – popular basca

Instruments	Estil	País	Ocell	Activitats	Continguts
acordió, veus (2 mezzos i 3 barítors), percussió (pandero quadrat, palmes i i percussió corporal)	popular / akelarre	País Basc (Espanya)	ocells en general	escolta interpretació (moviment) interpretació (percussió corporal)	nota pedal significat de la cançó estructura patró rítmic

Activitat 1: introduir la cançó i parlar de la nota pedal

Aquesta cançó popular basca ens explica la història d'un ocellet que canta des de la punta de la branca d'un pomer, tal com indica la traducció del text que trobareu a continuació.

La imatge us servirà per presentar el significat de la peça així com un dels instruments protagonistes: l'acordió (fixeu-vos que, a la il·lustració, és l'instrument que acompanya l'ocellet).

Lletra de la cançó	Traducció al català
Aldapeko sagarraren adarraren puntan puntaren puntan txoria zegoen kantari. (x 2)	A la punta de la branca, de la pomera, a la punta de la punta hi havia un ocell cantant.
Xiru-liruli, xiru-liruli, nork dantzatuko ote du soinutxo hori? (x 2)	Xiru-liruli, xiru-liruli, qui ballarà aquesta melodia?

Previ a l'escolta de l'audició, podeu introduir el text imitant la manera com es presenta en l'audició:

- Feu un nota pedal llarga amb el piano (sentireu que, en l'audició, la fa l'acordió). Remarqueu el fet que s'aguanti tota l'estona sense parar.
- Recitar la primera part del text en llengua basca.
- Demanar als alumnes si entenen el que esteu dient. Expliqueu-los que el text està escrit en llengua basca.
- Recitar-lo en català: "A la punta de la branca de la pomera, de la pomera, hi havia un ocellet cantant".

A continuació us adjuntem la partitura per tal que la pugueu interpretar:

ALDAPEKO
TUTTI FAN PIU 2019

Popular Euskadi
Arranjament: Marta Roma

Veü
Acordiü

$\text{♩} = 98$

Al - da - pe - ko sa - ga - rra - ren a - da - rra - ren pun - tan pun - ta - ren pun - tan

txo - ri - a ze - go - en kan - ta - ri

Ecolteu la introducció de la peça i feu notar als alumnes que la nota pedal la interpreta l'acordiü, l'instrument que toca l'ocellet de la il·lustració.

Activitat 2: diferenciar les parts de la música amb moviment

La lletra d'aquesta cançó s'associa un embarbussament que diu:

“A dalt de la pujada, en un arbre que és un pomer, a la punta d'una branca hi ha un ocelllet que canta xiru-liruli, xiru-liruli. Qui ballarà la cançó que canta l'ocellet que està a la punta de la branca del pomer de dalt de la pujada?”

Per tal d'introduir l'activitat, presenteu l'embarbussament als alumnes i feu-los la pregunta final remarcant l'inici de la pregunta: qui ballarà, doncs, aquesta cançó? Esteu preparats per ballar-la?

Notareu que aquesta peça té dues parts molt diferenciades. La primera, on s'introdueix la cançó, i la segona, on a través d'un estil d'*akelarre*, un *crescendo* d'intensitat ens condueix a una disbauxa que ens convida a ballar. Per ballar-la, seguirem la següent estructura de la peça:

introducció + inici percussió - A - B - B - C - C - C' - C'

- **Introducció:** disposició inicial, drets. Espereu quiets que comenci la introducció.
- **Inici percussió:** feu dos cops a terra, primer amb el peu dret i després amb l'esquerra, mig flexioneu els genolls preparats per al que vindrà a continuació.
- **Part A:** piqueu amb les mans sobre les cuixes al primer temps de compàs.
- **Part B:** l'ocell canta “xiru-liruli, xiru-liruli” i, cada vegada que ho sentiu, el podeu acompanyar aixecant els braços girant els canells de les mans cap als costats. Quan no ho sentiu, poseu les mans a la cintura en posició d'espera.

- **Part C:** aquí és on comença la disbauxa. Us ajupireu amb els braços cap endavant i, movent els dits de mica en mica, us anireu aixecant en quatre temps, pujant cada vegada que la cançó diu "jo dela, jo dela, jo dela, jo". Això ho diu quatre vegades a cada frase. Pujareu, doncs, en quatre temps.
- **Part C':** Tal com podeu escoltar, s'hi afegeix una segona veu que canta el vers de l'*aldapeko*, i puja la intensitat. Exagereu encara més el moviment que aneu fent fins que arribeu al final de la peça, on romandreu drets amb els braços aixecats cap amunt.

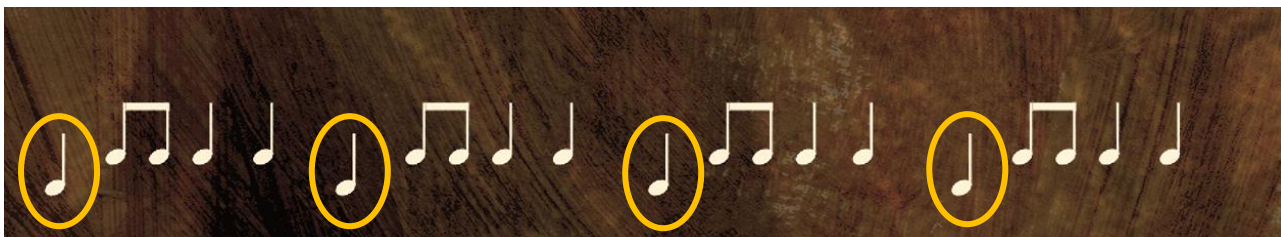
Si voleu adornar una mica la festa, podeu seguir el motiu de la imatge, anar a collir fulles al pati o al bosc més proper, i cada vegada que comenci la part C agafar-ne amb les mans i deixar-les anar quan arribeu a dalt de tot.

Activitat 3: seguir el patró rítmic de la percussió corporal

Aquesta activitat planteja dues possibilitats, una per a nens i nenes d'edats més primerenques i una altra per a aquells que siguin d'edats més avançades.

Tal com ja haureu escoltat, a la primera part de la peça apareix un obstinat rítmic interpretat per la percussió i percussió corporal. El podeu veure a la il·lustració. A la segona part, ja no se segueix un patró rítmic concret, sinó que els ritmes acompanyen la disbauxa de l'estil d'*akelarre*. Deixeu que els alumnes improvisin i interpretin els ritmes que vulguin.

Si teniu alumnes petits, amb poca precisió rítmica, us proposem que seguïu l'obstinat rítmic de la percussió només marcant el temps fort de cada compàs. El podeu picar sobre les cuixes per seguir amb la idea de percussió corporal, o bé el podeu interpretar amb algun instrument de petita percussió que tingueu a l'aula. Els trobareu encerclats en color groc:

Si teniu alumnes d'edats més avançades, podeu demanar-los que interpretin tot l'obstinat rítmic amb percussió corporal: cuixes, pit-pit, mans, mans. A la segona part de la peça, que cadascú faci els ritmes que vulgui i els piqui a la part del cos que prefereixi per acompanyar la música.

10 Improvisació – clarinet

Instrument	Activitats	Continguts
clarinet	escolta exploració (creació)	timbre (clarinet) melodia (agut, greu, arpegiat, trèmolo, repetició...)

En aquest cas, l'instrument encarregat de fer aquesta improvisació buscant sons d'ocell és el clarinet.

Ensenyeu una fotografia de l'instrument i expliqueu als infants que el clarinet és un instrument de vent perquè necessita l'aire per sonar.

Fixeu-vos que aquestes peces improvisades són fantàstiques per descobrir el timbre de cadascun dels instruments en concret i per adonar-nos que les possibilitats sonores d'un instrument van molt més enllà del so convencional que li coneixem.

Parlant amb l'intèrpret, ens explica alguns secrets que el van ajudar a inspirar-se per fer aquesta improvisació:

«Em vaig inspirar en la manera de frasejar els passatges ornitològics de

Messiaen*. També vaig utilitzar trinats, picats i repetició insistent d'algunes notes. També vaig voler insistir en algun interval concret, o reiterar algun patró. Finalment, vaig optar pels sons més aguts, que em recorden més els ocells.» (Gener Salicrú)

Pregunteu als alumnes com són els sons d'ocell que sentiu interpretats pel clarinet. A la conversa han de sortir:

- sons aguts, però també greus
- sons trinats
- sons curts, picats
- repetició d'algunes notes
- arpegis ascendents

- sons que es mouen per l'espai i ara se senten a una banda, ara a l'altra.

Proposeu als alumnes buscar objectes sonors de vent per crear una peça que produeixi sons similars als de l'audició escoltada (ocarina, xiulets, bec d'una flauta, reclams d'ocell...).

*Per saber-ne més: podeu escoltar algun d'aquests passatges per a piano en els quals s'inspira l'intèrpret. Només escoltant els primers minuts, ja sentireu l'ocell juganer fent de les seves:

<https://www.youtube.com/watch?v=JE4vSviuoSw>

11 Blackbird – The Beatles

Instruments	Estil	País	Ocell	Activitats	Continguts
guitarra, veu (1 principal mezzosoprano i acompanyament de mezzosoprano) i percussió (<i>snap</i> i <i>peu</i>)	pop	Anglaterra	merla 	escolta interpretació (moviment) interpretació (instruments)	caràcter reconeixement motiu melòdic estructura ritme de corxera

Tal com podeu observar a la il·lustració, aquesta cançó amb estil *pop* (podeu trobar-ne més informació d'aquest estil a l'apartat "Per saber-ne més" d'aquest dossier) ens condueix a la primera llum de l'alba, quan les merles es posen a cantar. El cant d'aquest ocell es considera un dels més bonics i ha servit d'inspiració a diversos compositors, com Olivier Messiaen, que va fer una peça per a flauta i piano titulada "Le merle noir" (la merla negra) o el mateix Paul McCartney que va compondre aquesta peça que ara escoltareu.

De totes maneres, el significat d'aquesta peça va més enllà del cant de l'ocell i s'utilitza el simbolisme del *blackbird* per donar suport als homes i dones que patien el racisme existent als anys seixanta als Estats Units.

Aquesta és una peça molt delicada, cantada de manera molt dolça per veus femenines i acompanyada de manera exquisida per la guitarra i la percussió.

Activitat 1: escoltar el cant de la merla i relaxar-se escoltant l'audició

Abans d'escoltar l'audició, expliqueu als nens i nenes, a la vostra manera, el context que us acabem de presentar i proposeu-los de veure un vídeo escoltant el cant de la merla:

<https://www.youtube.com/watch?v=KR0N1kPJ3ZM>

Un cop finalitzat el vídeo, demaneu-los com se senten: relaxats, nerviosos, tranquils, en calma, excitats...

El cant de la merla és suau, melòdic i molt relaxant. La peça també vol aconseguir aquest estat.

Per fer-ne la primera escolta, demanareu als alumnes que s'estirin a terra. Mentre sona la música, vosaltres agafareu plomes, com si fossin les fulles de l'arbre que hi ha a la il·lustració, i fareu un massatge suau als braços, a la cara i a les mans dels vostres alumnes tot seguint el caràcter de la música. També podeu plantejar-la com una activitat que facin ells en parella.

Si teniu un grup classe al qual li costa estar quiet, també podeu utilitzar les plomes per jugar a fer-les volar, però de manera molt delicada perquè no es pot trencar el caràcter de la peça.

Activitat 2: seguir el *blackbird* amb moviment

Expliqueu als alumnes que l'ocell de la cançó canta quan la nit ja s'està acabant i tot just vol començar el dia. La noia que canta l'està animant perquè es deixi anar i voli sense por, que això és el que ha volgut fer tota la seva vida.

Voleu ajudar-lo a volar?

Imagineu que, de cop i volta, els braços se us han convertit en unes ales negres ben boniques. Cada vegada que sentiu que es fa referència a l'ocell (*blackbird*) haureu de moure les ales. Feu-ne algun assaig amb els alumnes asseguts i vosaltres com a model davant d'ells. Després us proposem el següent moviment perquè el feu drets, repartits per l'espai:

- **Introducció instrumental (guitarra i percussió):** us quedeu drets, quietes al vostre lloc, amb els peus enganxats a terra movent les cames (primer, la dreta; després, l'esquerra) seguint el ritme de corxeres de la percussió.
- **Cançó cantada:** camineu seguint la pulsació i moveu els braços com si batéssiu les ales cada vegada que apareix la paraula *blackbird*.
- **Pont instrumental:** feu el mateix moviment que a la introducció.
- **Cançó cantada:** repetiu el mateix moviment fet anteriorment.
- **Interludi instrumental:** feu el mateix moviment que a la introducció.
- **Cançó cantada:** repetiu el mateix moviment fet anteriorment.
- **Pont instrumental:** feu el mateix moviment que a la introducció. Fixeu-vos que sembla que s'acabi, ralenteix, però llavors tornar a agafar empenta.
- **Cançó cantada:** repetiu el mateix moviment fet anteriorment.

Us adjuntem la lletra i marquem cada vegada que apareix la paraula *blackbird*, que senyala el moment en què heu de fer veure que bateu les ales tot movent els braços:

Blackbird singing in the dead of night,
take these broken wings and learn to fly.
All your life,
you were only waiting for this moment to
arise.

Blackbird singing in the dead of night,
take these sunken eyes and learn to see.
All your life,
you were only waiting for this moment to
be free.

Blackbird fly
Blackbird fly
Into the light of the dark black night.

Blackbird fly
Blackbird fly
Into the light of the dark black night.

Blackbird singing in the dead of night,
take these broken wings and learn to fly.
All your life,
you were only waiting for this moment to
arise.

You were only waiting for this moment to
arise.

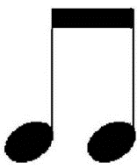
You were only waiting for this moment to
arise.

Per a aquells més atrevits, us proposem una segona part de l'activitat:

Tanqueu els llums de l'aula i amb una llanterna enfoqueu una paret. Demaneu als alumnes que cada vegada que apareix la paraula *blackbird* facin veure que mouen les ales, tal com ho han fet anteriorment. Aquesta vegada, però, haureu de fer-ho just davant la paret que enfoca la llanterna, per així deixar veure les seves siluetes negres com si fóssiu realment un *blackbird*. Mentre no sona la resta de la peça, podeu fer el moviment proposat anteriorment.

Activitat 3: interpretar el ritme de la percussió acompanyant l'audició

Aquesta peça es caracteritza per tenir diferents canvis de compàs. De totes maneres, això no afecta l'activitat que proposem fer per seguir el ritme de la percussió.

Al llarg de tota la peça, el percussionista, entre d'altres, interpreta unes corxeres que serveixen de base per a l'acompanyament.

Us proposem ajudar-lo en la seva tasca i us fem diferents propostes:

- Interpretar les corxeres buscant el mateix timbre que utilitza el percussionista (picar els dits). Com que és possible que n'hi hagi algunes que no les sàpiguem fer, picant amb dos dits al palmell de l'altra mà s'aconsegueix un timbre similar.
- Utilitzeu claus, però les heu de fer sonar molt fluixet per no trencar el caràcter de la música.
- Descalceu-vos i aneu caminant corxeres al llarg de tota la classe o bé piqueu de peus a terra mentre esteu asseguts.
- Finalment, també podeu buscar altres opcions o bé combinar-ne més d'una de les proposades en una mateixa peça.

Instruments	Estil	País	Ocell	Activitats	Continguts
veu (mezzosoprano) percussió (reclams d'ocells i percussió corporal)	cant popular	Perú	ocell màgic	exploració creació joc (moviment)	efecte d'eco ambient de selva reconeixement final de la peça

Aquesta peça tan curteta és una cançó awaruna que ens explica la història d'un ocell.

Diuen que és l'ocell més antic que existeix, i que és de l'època dels dinosaures. També expliquen que té tres estómacs, que no té plomes, és grassonet i lleig.

L'awaruna (també conegut com aguaruna) és un poble indígena originari de la selva amazònica peruana que manté una vida molt espiritual. Viuen a la comunitat de Ciro Alegría, a Santa María de Nieva (Perú). Es comuniquen en la seva pròpia llengua (awaruna) i tenen uns costums molt marcats.

Podeu mostrar aquest vídeo als alumnes, on canta un nen awaru introduint la melodia de la peça que posteriorment escoltareu:

<https://www.youtube.com/watch?v=3gpSxbGfrfI>

Activitat 1: experimentar amb l'efecte d'eco

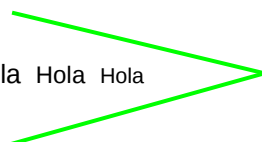
Expliqueu als alumnes que la música que escoltaran es canta enmig d'una selva i que, a vegades, quan

estem enmig de la natura apareixen efectes d'eco.

Els efectes d'eco no són res més que senyals acústics relacionats amb la reflexió del so, és a dir, el so retorna en forma d'ona reflectida i per això ens fa la sensació que se sent més lluny i més fluix.

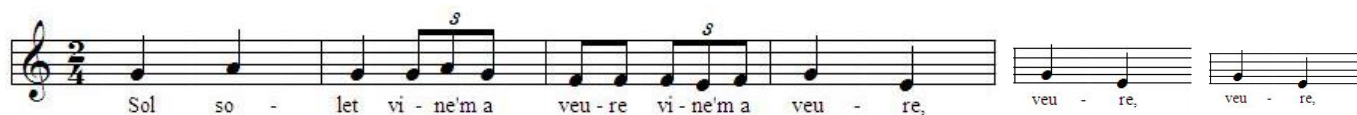
Experimenteu amb els alumnes alguns efectes d'eco. Podeu començar mostrant-los l'efecte amb una paraula tan senzilla com "hola" dita 3 vegades seguides, cada vegada més fluix.

Hola Hola Hola

Un cop domineu l'efecte d'eco amb una paraula simple, podeu començar a introduir el que passarà a la peça que escoltareu, en què l'eco repetirà un petit fragment de la cançó. Podeu començar a experimentar-ho amb fragments de cançons que ja conegueu, però recordeu que l'eco a part del text també haurà de tenir la mateixa entonació melòdica.

Per exemple, a la cançó del "Sol solet", si poseu l'eco al final de la primera frase quedaria així:

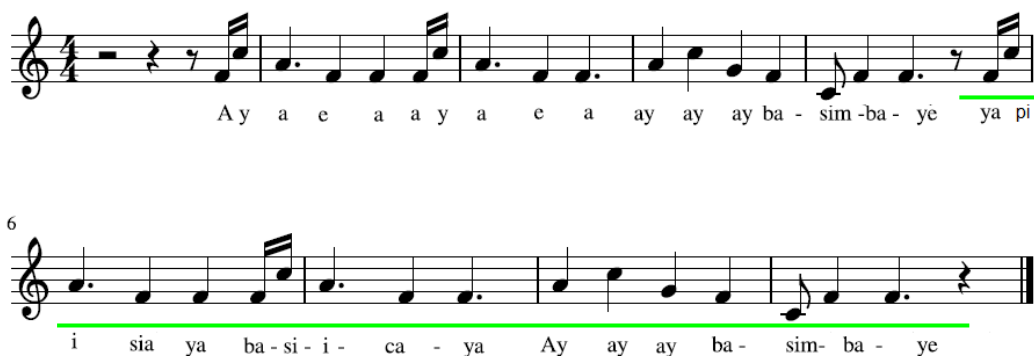
Feu que cada vegada l'eco sigui de frases més llargues, ja que a l'audició no només es repeteix una paraula sinó tota una frase.

Un cop hagueu realitzat aquesta preparació prèvia, ja estareu preparats per escoltar l'audició. Escolteu-la i feu notar als alumnes l'efecte d'eco que hi apareix.

Us adjuntem la partitura amb la part de l'eco marcat, per si us animeu a cantar-la.

Basimbaye

Canción awuaruna de la selva amazónica de Perú
Comunidad Ciro Alegría (Santa María de nieva)

Basimbaye és el nom d'un ocell i la traducció de la lletra seria: "On ets Basimbaye? On t'amagues?"

Activitat 2: imitar i crear efectes sonors de la selva

Tal com podeu apreciar a l'audició, la percussió acompanya la melodia awaruna tot fent efectes que ens situen enmig d'una selva frondosa com la que teniu dibuixada a la il·lustració.

Per situar-vos en l'entorn, també els podeu ensenyar una imatge real de la selva amazònica del Perú.

Podeu jugar a acompanyar la peça imitant aquests efectes de selva amb sons del vostre propi cos, objectes que tingueu al voltant o instruments de petita percussió: maraques, pals de pluja, *sonajas*, *shakers*, claves fregades entre elles, panderos fregats

amb els dits, etc.

També haureu de trobar maneres de fer sons d'ocell, per exemple amb xiulets d'ocell, xiular amb la boca, bufar suau una flauta, etc.

Activitat 3: dibuixar i trobar l'ocell més antic del món

Aquesta cançó la utilitzen per buscar un ocell màgic (que podeu veure a la il·lustració) que és molt difícil de trobar.

Com us imagineu l'ocell més antic del món? Demaneu als alumnes que el dibuixin.

Seguint el significat de la peça, podeu demanar als alumnes que tanquin els ulls i que juguin a amagar per l'aula uns dels dibuixos. El temps que tindran per buscar-lo és el de la durada de la cançó (0.41 segons). Si en aquesta estona els alumnes no l'han trobat, quan ja no soni música s'hauran de quedar ben quiets allà on estiguin. Podran continuar buscant-lo quan la peça torni a sonar.

Per tant, quan hi hagi so, els alumnes es podran moure i buscar el dibuix; quan hi hagi silenci, s'hauran de quedar ben quiets.

13 Les oques van descalces – cançó infantil popularitzada

Instruments	Estil	País	Ocell	Activitats	Continguts
violoncel, banjo brasiler, percussió (<i>xequetimba</i> , <i>legüero</i> , xiulet) veu (1 mezzosoprano)	<i>joropo/chacarera</i>	Catalunya (Espanya)	oca, ànec 	escolta interpretació (cançó) interpretació (moviment)	cançó “Les oques van descalces” timbre (veu, banjo, violoncel i percussió) plans sonors estructura

A ritme de *joropo* o *chacarera* (estils de música propis de Colòmbia, Veneçuela i Argentina que podeu trobar definits a l'apartat “Per saber-ne més” d'aquest dossier), se'ns presenta la cançó “Les oques van descalces”.

Activitat 1: aprendre la cançó

Si els vostres alumnes no coneixen la cançó “Les oques van descalces”, ensenyeu-los-la.

Us adjuntem la partitura de la melodia (tal com és cantada a l'audició) i la lletra de les dues estrofes de la cançó:

Les oques van descalces, descalces, descalces.

Les oques van descalces i els ànecs també.

Poseu-les-hi sabates, sabates, sabates.

Poseu-les-hi sabates i mitjons també.

Si pot ser, canteu-la sense ajuda de l'audició, perquè el treball amb aquesta ve just en les activitats següents, i així mantindreu el factor sorpresa.

Activitat 2: reconèixer la cançó en l'audició i seguir els plans sonors de la primera part de la peça en el musicograma

Per fer aquesta activitat, només farem servir la primera part de l'audició; és a dir, la introducció instrumental abans de la veu cantada.

Un cop hàgiu ensenyat la cançó, l'hàgiu cantat durant uns dies, xiulat a l'aula (igual com passarà a l'audició) i els nens i les nenes ja hagin comencin a fer-se-la seva, serà el moment de presentar l'audició.

Expliqueu als alumnes que escoltareu una audició on apareix una cançó que tots coneixen, a veure si us saben dir quina és. Han d'estar ben atents perquè no la sentim cantada sinó xiulada.

Un cop els alumnes l'hagin reconegut, els expliqueu que en aquesta primera part de la peça apareixen diferents instruments (melodia xiulada, violoncel, banjo brasiler i dos instruments de percussió ben curiosos –el *xequetimba* i el *bombo legüero*– imatges al final del dossier).

Podeu seguir els diferents timbres dels instruments i els plans sonors de la peça amb el musicograma que us presentem a continuació. Podeu focalitzar cada escolta en un instrument/pla sonor concret. En color verd, els passatges on predominen més els *tutti* que un timbre concret.

Activitat 3: seguir l'estructura de la peça amb moviment/joc

Un cop heu focalitzat l'atenció en aquesta primera part de la peça, en podeu fer una escolta completa tot cantant la cançó.

Pareu atenció en el fet que la cançó no és cantada seguida, sinó que va intercalada amb certs interludis musicals.

Podríem dir que la peça s'estructura de la següent manera:

introducció instrumental – cançó cantada – interludi – cançó cantada – interludi – coda instrumental

Us proposem seguir aquesta estructura tot fent un joc musical inspirat en la il·lustració que acompanya aquesta peça.

De la mateixa manera que ho fa l'oca, jugueu a vendre mitjons i sabates a canvi de petons, abraçades, pessigolles i cançons... Descalceu-vos i estareu preparats per començar el joc:

- La **introducció musical** us pot servir per agafar els mitjons i les sabates que us heu tret i deixar-les ben preparades en un raconet.
- Drets en un mateix lloc, **canteu la cançó**. Podeu balancejar-vos lleugerament seguint el ritme de la música.
- En l'**interludi musical** us podeu agafar de les mans amb una parella i fer voltes fins que torni a sonar la melodia cantada.
- Torneu a **cantar la cançó** estan drets en un mateix lloc.
- En l'**interludi busqueu** una parella diferent a l'anterior i doneu voltes alegrement seguint la música.
- Atenció al final de la peça quan aparegui la melodia només xiulada **a la coda**, serà el senyal per anar corrents a buscar les sabates i posar-vos-les abans que s'acabi la peça.

14 Improvisació – acordió

Instrument	Activitats	Continguts
acordió	escolta exploració (creació)	timbre (acordió) ambient sonor

En aquest cas, l'instrument protagonista que improvisa sons d'ocells és l'acordió, que us ajuda a agafar el vol i us situa en un bosc ple d'ocellet.

De la mateixa manera que heu fet en les altres peces improvisades, parlareu de l'instrument i les seves característiques. Expliqueu als alumnes que l'acordió és un instrument de vent, que té una manxa que s'infla d'aire i que fa vibrar unes petites llengüetes. Generalment, les melodies es toquen amb el teclat de la mà dreta i les harmonies es fan amb el teclat de la mà esquerra.

Parlant amb la intèrpret, ens explica què va fer servir i en què

es va inspirar per fer aquesta improvisació:

«Utilitzo la manxa i l'aire de l'acordió per crear l'ambient de bosc o selva, ja que penso que l'entorn de l'ocell també és important a l'hora de situar l'oient en un univers sonor concret. Després, em centro en les notes agudes de l'acordió i, fent trinats, intento imitar el so del cant d'alguns ocells.»
(Edurne Arizu)

En aquesta improvisació, el context pren importància; per tant, us proposem que creeu un ambient sonor on pugui viure un ocellet.

Podeu agafar diferents instruments o objectes sonors (tubs d'aire, sonalls, fulles seques, treure aire per la boca, maraca, pedres, claves fregades entre elles...) i crear un ambient de bosc o selva.

Un cop hàgiu aconseguit l'ambient sonor, busqueu sons aguts amb trinats, sons d'ales, sons de bec amb fusta, com els que apareixen a l'audició.

Instruments	Estil	País	Ocell	Activitats	Continguts
<i>duduk</i> , guitarra, acordió, percussió (fa efectes de bosc i ocells), i veus (2 <i>mezzos</i> i 3 barítons)	popular (aires de l'Orient Mitjà) i tradicional	Armènia – Catalunya (Espanya)	ocell grua 	escolta interpretació (moviment)	timbre (<i>duduk</i> , guitarra, veus) diàleg durada melodia caràcter

Amb aires de l'Orient Mitjà se'ns presenta aquesta peça interpretada pel *duduk* (un instrument armeni que podeu observar a la il·lustració), la guitarra i que s'acompanya d'efectes sonors de la percussió.

La peça fa referència a l'ocell grulla (*krunk* en armeni), un ocell que simbolitza l'anhel i la nostàlgia. A la il·lustració podem observar les muntanyes dobles Ararat i el fruit de la magrana, símbol per excel·lència del poble armeni. El paisatge és hivernal, moment en el qual es canten les tradicionals nadeses, com "El cant dels ocells" (també considerada cançó de bressol), que podem escoltar interpretada per la guitarra i el *duduk* a la segona part d'aquest arranjament.

Activitat 1: presentar els instruments principals de la peça: el *duduk* i la guitarra

Tot i que aquest arranjament estigui creat per a la combinació d'una peça armènia, *Krunk*, i la cançó tradicional catalana "El cant dels ocells", al llarg de tota la peça la guitarra i el *duduk* es van intercalant les melodies principals.

Presentareu, doncs, aquests dos instruments als alumnes.

Del *duduk*, explicareu que és un instrument armeni fet amb fusta d'albercoquer. De fet, la paraula *duduk* vol dir literalment "flauta d'albercoc". És un instrument de vent amb una doble llengüeta de grans dimensions i amb un tub cilíndric de 10 forats (8 al davant i 2 al darrera). Aquest instrument adquireix una afinació i unes dimensions específiques a cada zona del país on és interpretat. De totes maneres, al llarg del segle XX se'n va estandarditzar una afinació segons una escala diatònica i extensió d'octava.

De la guitarra, explicareu que és un instrument de corda pinçada, amb una caixa de ressonància en forma de vuit amb un forat circular al centre de la tapa, sis cordes i un mànec dividit en trasts. També té unes clavilles que permeten afinar les cordes. Pot tocar notes puntejades, arpegis i acords. Per tant, és un instrument que pot servir per acompanyar una melodia principal o bé tenir un paper protagonista i portar la melodia. En aquesta peça podreu escoltar els dos rols que executa la guitarra.

Una vegada presentats, us posareu dos guants, un a cada mà, on enganxareu l'instrument corresponent.

Poseu l'audició i anireu movent els guants seguint el caràcter de la música amb els instruments segons prenguin protagonisme al llarg de la peça. Seguireu aquest ordre de moviment:

(0'00'') *duduk* – (0'19'') *duduk* i guitarra acompanya – (1'12'') guitarra – (1'36'') *duduk* i l'acompanya la guitarra – (2'00'') veus*.

*Quan arribeu al final de la peça, les veus d'aquest petit cor prenen protagonisme. És important fer-ho notar als alumnes. Amagueu els guants darrera l'esquena (tot i que la guitarra encara va fent l'acompanyament) i canteu amb "la ra là" la melodia que també canten les veus.

Quan hagi acabat la peça, pregunteu als alumnes què ha passat al final: Quin era l'instrument protagonista al final de la peça? I així expliqueu que la veu és l'únic instrument que, si no tenim cap disfunció, tots portem a sobre.

Torneu a fer l'activitat i animeu els alumnes a afegir-se al final de la peça cantant amb les seves veus.

Us adjuntem la partitura del fragment final per si us animeu a cantar-la:

Si teniu alumnes d'edats més avançades, podeu fer una primera escolta de l'audició durant la qual vosaltres mostreu els guants i després els poseu als infants o els repartiu imatges dels instruments perquè siguin ells qui segueixin la música tot movent els instruments i senyalant la seva funció en la peça.

Activitat 2: seguir la llargada de les notes

La melodia que fa el *duduk* a la primera part de la peça es caracteritza per seguir un patró de notes llargues alternades amb d'altres una mica més curtes. La llargada de les notes d'aquesta melodia tranquil·la us farà entrar en el caràcter dolç i suau de la peça.

Per poder seguir la llargada de les diferents notes que conformen la melodia, repartiu una cinta de rítmica a cada alumne. L'agafeu amb la mà dreta i la mà esquerra us servirà per marcar la llargada quan apareguin les notes que considereu llargues. Resseguiu la llargada de la cinta amb la mà esquerra. En les notes curtes, la moureu seguint el ritme de la música. Si veieu que algun alumne no ho acaba de tenir clar, podeu afegir la paraula "llaaaarg" per marcar quan estem

representant les notes llargues. El patró que haureu de seguir és el següent:

llaaaarg – moure al ritme de la música – lllaaaarg – moure al ritme de la música, etc.

Quan arribeu a la segona part de la peça, la guitarra i el *duduk* s'alternen la melodia. La guitarra presenta la melodia amb un caràcter més rítmic i marcat, ben curt. En canvi, el *duduk* la presenta molt lligada, amb forma d'ondulació.

Marqueu aquesta diferència amb la cinta. Seguiu els cops que fa la guitarra i feu-la moure de manera seguida, ondulada i lligada quan escolteu el *duduk*.

Quan apareguin les veus, feu gestos ben alts i lligats amb les cintes, marcant aquest *crescendo* sonor del final de la peça.

Activitat 3: seguir el caràcter de la música posant a dormir les joguines

En aquesta activitat, us proposem que us emocioneu i us deixeu portar per aquesta magnífica melodia. Seguiu el caràcter dolç i tranquil de la tota la peça i demaneu als infants que posin a dormir les joguines o que les endrecin:

- Les poden tapar perquè és hivern i fa fred.
- Poden ballar suaument amb elles fins que s'adormin i llavors deixar-les al seu lloc.
- Les poden acotxar dolçament.
- Les poden endreçar suaument sense parlar ni fer soroll, seguint el caràcter de la peça.

16 Improvisació – percussions varies

Instrument	Activitats	Continguts
percussions varies	escolta exploració (creació)	timbre (percussió) sons d'ocell amb instruments de percussió

En aquest cas, la improvisació va a càrrec de diferents instruments de percussió.

Escolteu la peça i pregunteu als alumnes si només hi senten un instrument, igual que en les altres interpretacions, o si, en canvi, en aquesta hi apareixen diferents instruments.

En cas que tingueu alumnes d'edat més avançades, també els podeu demanar si en reconeixen algun.

Parlant amb l'intèrpret, ens explica què es va imaginar per anar donant forma a aquesta improvisació:

«Em vaig imaginar un bosc amb diferents tipus d'ocells, i a partir d'aquí vaig agafar els instruments de percussió que tenia al voltat i em vaig deixar portar. No vaig buscar cap so concret, ni tampoc cap patró, ni repetició, simplement el fet de buscar sons en l'instrument que em poguessin recordar ocells i tot el que els envolta, afegint-hi, fins i tot, algun xiulet espontani.» (Dídac Fernández)

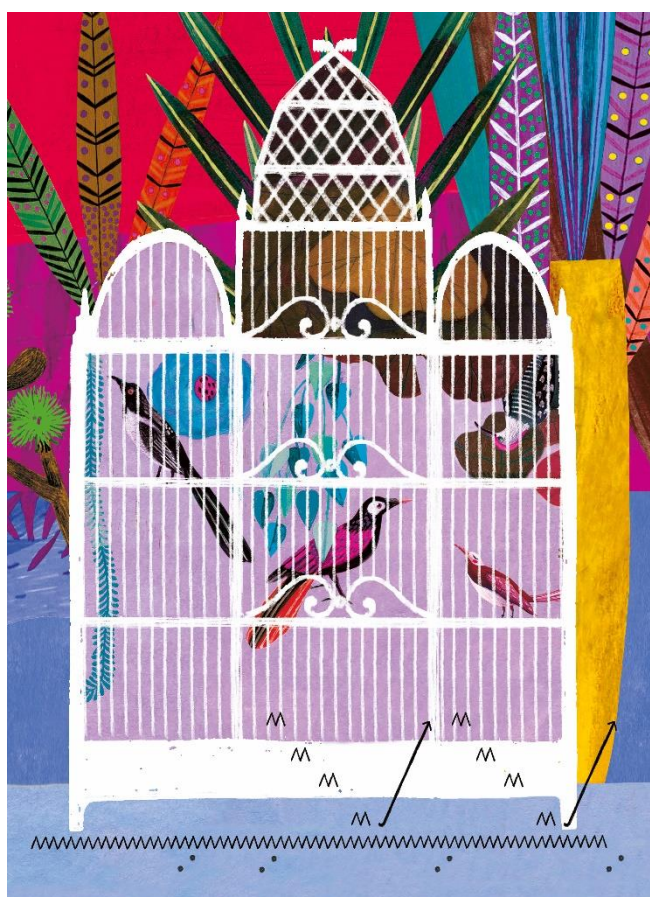
Us proposem, doncs, que igual que fa l'intèrpret exploreu les possibilitats sonores dels instruments de percussió que teniu a l'aula. Busqueu-hi sons d'ocells i interpreteu-los de manera no convencional: entrexoqueu-los, gireu-los, rasqueu-los...).

Podeu mirar de trobar:

- Sons continus amb tubs de plàstic sonor igual que fa l'intèrpret.
- Sons d'ales que baten.
- Sons de becs que piquen a la fusta.
- Algun so agut i brillant.
- Xiular.
- Caminar per sobre les fulles.
- etc.

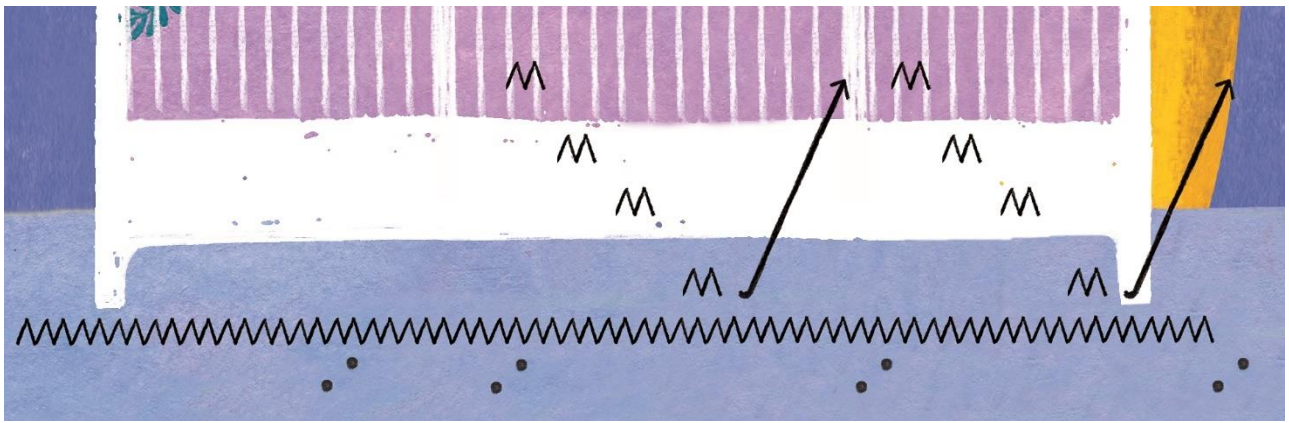
Instruments	Estil	País	Ocell	Activitats	Continguts
clarinet, acordió, mandolina i violoncel	clàssic	França	aus/ocells	escolta creació interpretació (moviment)	plans sonors timbre (clarinet, acordió, mandolina i violoncel) pujades i baixades de la melodia

Activitat 1: marcar els plans sonors i els diferents timbres de la peça

Aquesta peça té tres plans sonors molt clars. Els podeu observar en el musicograma que trobareu a la part inferior de la il·lustració, i que a continuació us copiem en gran.

Podeu escoltar com el clarinet virtuosament representa el vol lliure dels ocells marcant-lo amb baixades i pujades melòdiques, mentre l'acordió i la mandolina creen un ambient sonor que evoca el moviment de l'aire i el de les ales dels ocells. El violoncel, per la seva part, va marcant els salts harmònics que fan de base.

Escolteu els tres plans sonors en l'audició seguint el musicograma. Després parleu de les característiques de cadascun d'ells:

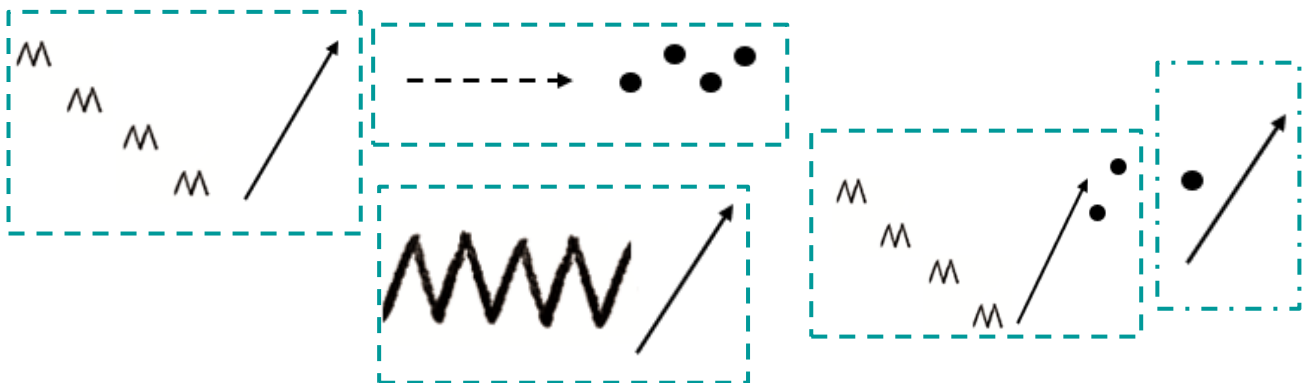
- Grup de notes que van baixant i llavors pugen en forma d'escala.
- Notes repetides i constants.
- Intervals harmònics (dominant-tònics).

Un cop escoltada la peça i utilitzant el musicograma com a patró, podeu **crear la vostra pròpia** peça amb els instruments que tingueu al volant, seguint aquests tres plans sonors.

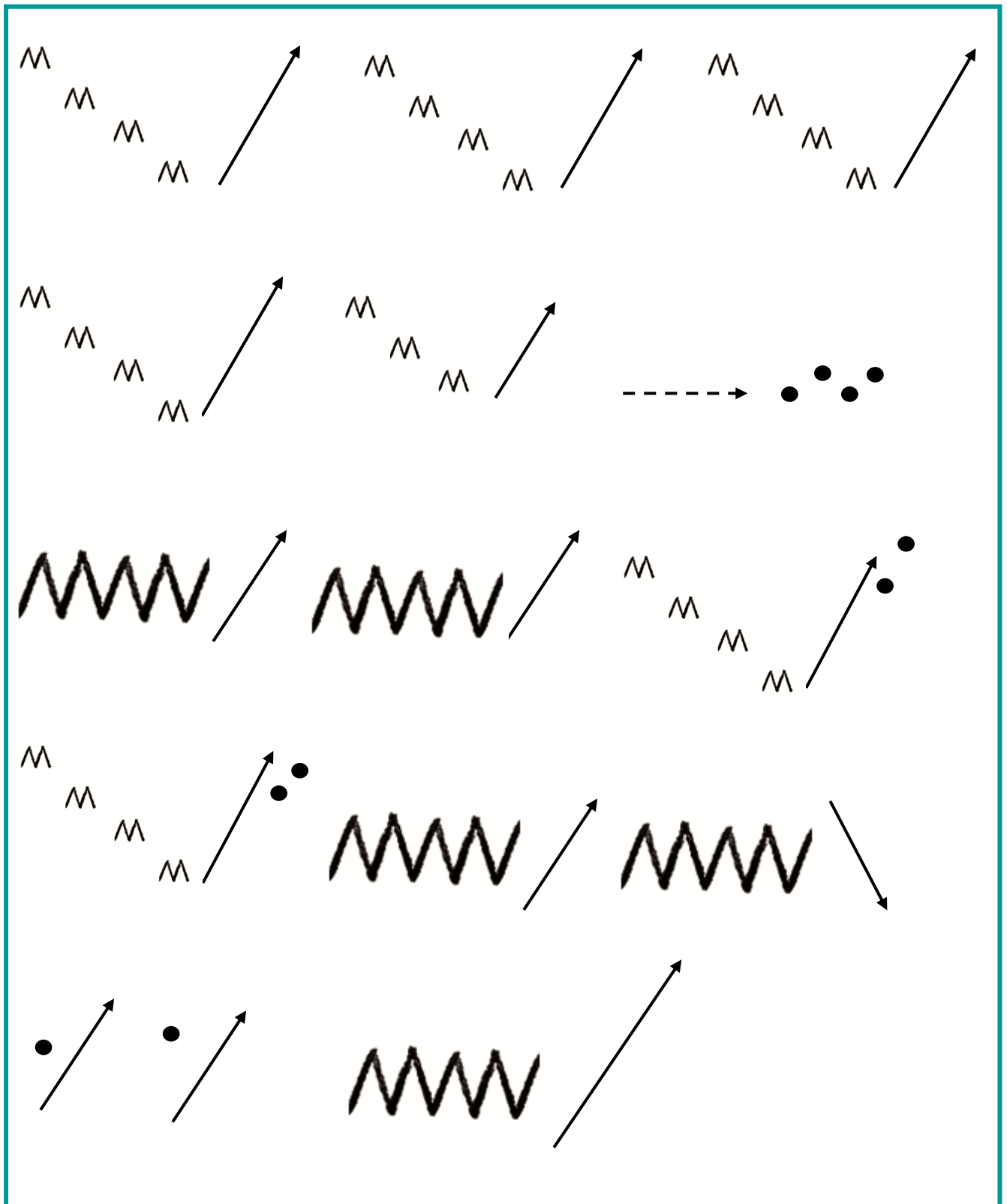
Aquest musicograma també us possibilita treballar **el timbre dels instruments**: clarinet, acordió i mandolina i violoncel. Podeu seguir el musicograma senyalant el paper que fa cadascun d'aquests instruments. Els podeu imprimir i retallar per fer-los servir per senyalar, fer-ne titelles o el que creieu convenient. Les imatges dels instruments, les trobareu a l'apartat final d'aquest dossier.

Activitat 2: seguir les pujades i baixades de la melodia amb musicograma

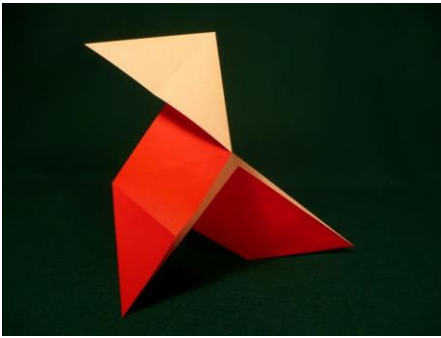
Aquesta peça es caracteritza per les pujades i baixades de la melodia que interpreta el clarinet. A continuació, us presentem un musicograma que marca les pujades i baixades que es poden escoltar al llarg de tota la peça. Observant el musicograma, podreu identificar fins a 5 patrons.

Previ a l'escolta, podeu experimentar amb la veu, amb algun altre instrument que tingueu a l'abast, i deduir amb els alumnes com podrien sonar els diferents patrons melòdics (que els podeu presentar en format de cartell). D'aquesta manera, focalitzeu l'atenció dels nens i les nenes en el que escoltaran posteriorment.

Activitat 3: seguir les pujades i baixades de la melodia amb moviment

Per seguir les pujades i baixades de la melodia, també podeu construir ocells de paper o dibuixar ocells tan bonics com els de la il·lustració i fer-los volar mentre us moveu per l'aula.

Els patrons que haureu de seguir seran exactament els mateixos de l'activitat anterior.

Us adjuntem un vídeo tutorial de papiroflèxia per construir ocells de paper:

<https://www.youtube.com/watch?v=s56RSa2wnJs>

18 Improvisació – violoncel

Instrument	Activitats	Continguts
violoncel	escolta exploració (creació)	timbre (violoncel) ambient de mar

En aquest cas, l'instrument encarregat de fer la improvisació és el violoncel.

Aprofiteu per ensenyar la imatge de l'instrument i explicar-ne les característiques, que trobareu especificades en una de les activitats anteriors d'aquest dossier.

Parlant amb la intèrpret, ens explica com va aconseguir trobar aquests sons d'ocell en el seu instrument:

«Va ser com un joc entre jo i el violoncel, i va ser l'instrument el que em va conduir a fer la improvisació. Tenia clar que volia imitar gavines, però llavors era com preguntar al violoncel o buscar-li les pessigolles perquè sortissin altres sons que jo encara desconeixia de l'instrument. I així vaig anar trobant altres ocells amagats.» (Marta Roma)

Les paraules de la intèrpret ens situen al costat del mar. Busqueu instruments o objectes sonors que puguin representar el so de l'aigua, per poder crear un ambient d'aigua que acompanyi els sons dels ocells que apareixen en l'audició.

Si opteu per utilitzar instruments de petita percussió per crear l'ambient de mar, us recomanem que feu servir: pal de pluja, *ocean drum*, *sonajas*, maraca, pandero (membrana acariciada amb els dits), *octoblock*, tubs per aconseguir el so del vent, etc.

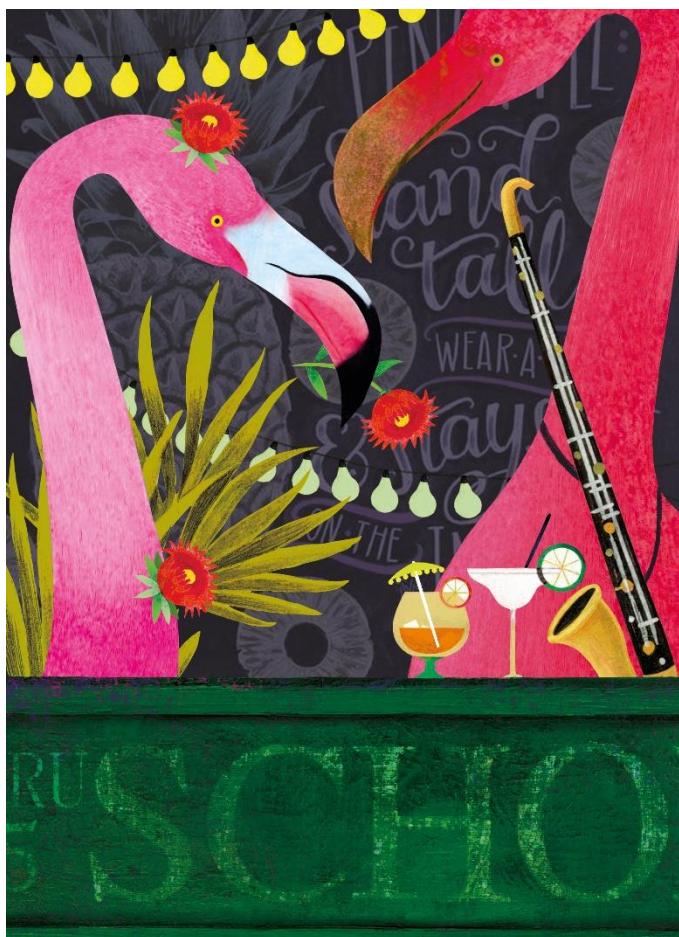

Per acompanyar aquests instruments, podeu afegir-hi objectes sonors com una ampolla d'aigua, una galleda d'aigua i moure-hi els dits, bufar, etc. que també us ajudaran a crear l'ambient de mar.

Instruments	Estil	País	Ocell	Activitats	Continguts
clarinet baix, acordió, percussió (<i>xequetimba</i>) guitarra, violoncel, trompeta amb sordina i veu	bolero	Estats Units	flamenc 	escolta interpretació (moviment)	melodia motiu melòdic timbre (clarinet baix, acordió, veu i trompeta amb sordina) reconeixement motiu melòdic estructura (forma ternària)

Aquesta peça representa el flamenc, un ocell molt elegant i amb un coll amb una forma ben peculiar. Com a curiositat, podeu explicar als alumnes que el coll té la mateixa forma que un dels instruments que la interpreta (el clarinet baix), però invertida.

Activitat 1: presentar els instruments que interpreten la melodia

Abans de presentar els instruments que interpreten la melodia al llarg de la peça, cal que els alumnes se la facin seva. Com a activitat prèvia a l'escolta, us recomanem que canteu la melodia als alumnes. Per fer-ho més fàcil i més perceptible a l'oïda podeu posar-hi un text, que ens explica algunes característiques de l'ocell al qual va dedicat aquesta peça:

"Flamingo, on t'hauràs amagat, amb les potes tan llargues i el pelatge rosat?"

FLAMINGO
TUTTI FAN PIU 2019

Ted Grouya

♩ = 110 "Guateque/bolero/calypso"

Fla- min- go on t'hau-ràs a-ma-gat, amb les po-tes tan

llar-gues iel pe-lat - ge ro- sat?

Podeu explicar als nens i nenes una mica de l'argument que acompanya aquesta música. Ted Grouya, el compositor, es va imaginar que aquest Flamingo havia marxat a una illa paradisiàca, i volant com "una flama al cel" s'acomiadava d'un amor ja perdut.

Al llarg de la peça podeu escoltar diversos instruments que es van passant aquesta melodia principal: la inicia el clarinet baix acompanyat de la percussió i la guitarra. Posteriorment, la interpreta una veu femenina simulant una trompeta amb sordina. Després, l'acordió. Finalment, el clarinet, la trompeta i l'acordió la interpreten junts.

Mentre escolteu la peça, podeu anar ensenyant els instruments i dient la frase que us hem proposat anteriorment en veu alta. Demaneu als alumnes que també la cantin durant l'audició.

El quadre que presentem a continuació us mostra l'ordre en què els podeu ensenyar als alumnes per tal que diferenciïn els diferents timbres instrumentals que interpreten la melodia:

Activitat 2: reconèixer el motiu melòdic de la peça

Per compondre aquesta peça, el compositor es va inspirar en aquest coll tan curiós del flamenc i va escriure un motiu melòdic de 3 notes (greu-aguda-intermèdia) que imitava perfectament la seva forma.

A la il·lustració podeu veure representat aquest motiu melòdic per tres flors que segueixen la forma del coll del flamenc. Aquest motiu melòdic apareix moltes vegades al llarg de la peça i per reconèixer-lo només heu d'escoltar les 3 primeres notes de l'audició. En escoltar-les, segur que us recorden la paraula *fla-min-go* ("flamenc" en anglès), i dir-la en veu alta de ben segur que us facilitarà el reconeixement del motiu.

Per seguir-lo, podeu senyalar les tres flors que teniu a la il·lustració o bé penjar per les parets de l'aula les flors que segueixen el motiu melòdic i anar-les resseguint quan aquest aparegui. Si opteu per aquesta segona opció, recordeu que les heu de penjar seguint la forma del coll del flamenc i l'ordre de notes del motiu melòdic (greu, aguda, intermèdia).

Podeu comptar juntament amb els alumnes quantes vegades heu escoltat aquest motiu melòdic? (resposta: 7).

Si teniu alumnes d'edat més avançada, podeu demanar voluntaris per senyalar les flors. O bé, podeu retallar flors i que cadascú tingui el motiu melòdic davant i el vagi seguit quan aparegui.

Activitat 3: ballar amb un clavell l'estructura de la música

Escrita amb un estil *de bolero* (podeu trobar-ne més informació d'aquest estil a l'apartat "Per saber-ne més" d'aquest dossier) que us animarà a ballar-la, aquesta peça presenta una estructura concreta que després incorpora improvisacions pròpies de l'estil de música jazz:

introducció – A – B – A'

improvisacions sobre el tema A: veu i acordió

improvisacions sobre el tema B: guitarra

tutti final sobre el tema A

coda

El bolero és considerat el ball més romàntic i sentimental de tot el Carib. D'origen cubà, es caracteritza per tenir un compàs quaternari i per l'alternança en el ball de passos ràpids, lents i moviments de cintura.

Us proposem seguir l'estructura fent el següent moviment. Per ballar-lo, podeu agafar un clavell i fer-lo servir de parella. Escollim els clavells perquè és la flor que apareix a la il·lustració, però també podeu ballar amb altres flors que tingueu, o que els alumnes hagin recollit pel carrer venint cap a l'escola o que portin des de casa.

Premissa: Cada vegada que aparegui el motiu melòdic treballat, el seguirem amb el clavell enlaire i fent el seu dibuix (greu, agut, intermedi).

- **Introducció:** drets, quiets al lloc, moveu la cintura cap un costat i cap a l'altre (1 motiu melòdic).
- **Tema A:** camineu per l'espai seguint la pulsació de compàs (1 motiu melòdic).
- **Tema B:** feu rotllana, agafeu-vos de les mans i, en sentit contrari a les agulles del rellotge, moveu-vos seguint la pulsació de temps; per tant, camineu més ràpid.
- **Tema A':** feu el mateix moviment que en el tema A (1 motiu melòdic).
- **Improvisacions tema A:** feu el mateix moviment que en el tema A (2 motius melòdics).
- **Improvisacions tema B:** torneu a fer rotllana.
- **Tutti tema A:** feu el mateix moviment que en el tema A (1 motiu melòdic).
- **Coda:** acabeu quiets senyalant el motiu melòdic.

Instruments	Estil	País	Ocell	Activitats	Continguts
violoncel, guitarra, percussió (<i>xequetimba</i> , <i>shaker</i>) i veu (1 <i>mezzo</i>)	pop	Catalunya (Espanya)	gall i gallina 	escolta interpretació (cançó) interpretació (percussió corporal) interpretació (moviment)	cançó “El gall i la gallina” cançó mimada embarbussament pulsació (contratempo) melodia estructura

Amb un estil *pop* (podeu trobar-ne més informació d'aquest estil a l'apartat “Per saber-ne més” d'aquest dossier) arribem a una altra cançó que segur que tots coneixeu, “El gall i la gallina”, una cançó catalana de gresca de finals del segle XIX.

Aquesta és una cançó tradicional que amb el temps s'ha convertit en una cançó infantil, però que en el seu origen estava dedicada a un públic adult. Si la canteu a l'aula, és important reflexionar sobre el significat de lletra i més en el moment actual, en què cal posar en valor el

respecte sobre el propi cos i el dels altres. Aproveiteu la cançó, que té una melodia molt bonica, per parlar sobre temàtiques de gènere, sexualitat, etc.

Aquesta peça està formada per tres parts. A la primera part escoltareu la cançó “El gall i la gallina”; a la segona part, l'embarbussament “Una gallina xica tica mica”; i a la tercera part tornareu a escoltar la cançó “El gall i la gallina”.

Les activitats que us proposem van destinades a treballar aspectes de cadascuna d'aquestes parts.

Activitat 1: cantar la cançó de la primera part de la peça

Abans de cantar la cançó juntament amb l'audició, podeu ensenyar-la als alumnes si encara no la coneixen. Diu així:

El gall i la gallina

♩ = 120

El gall i la ga- lli - na es - ta-ven al bal- có. La ga- lli-na s'a-dor- mi - a iel

8

gall li faun pe - tó Do - lent, més que do - lent i què di - rà la gent? Que

14

di - guin el què vul - guin que jo jaes - tic con - tent.

The musical score is written on three staves in 2/4 time. The tempo is marked as ♩ = 120. The lyrics are in Catalan. The first staff contains the first line of the song. The second staff starts at measure 8 and contains the second line. The third staff starts at measure 14 and contains the third line. The score ends with a double bar line.

Podeu mostrar la il·lustració mentre ho feu, perquè us donarà moltes pistes per poder recordar la lletra.

Un cop la sapigueu cantar, ja estareu preparats per fer-ho amb un ritme pop i certes variacions juntament amb l'audició. Aquesta vegada us proposem que la canteu gesticulada/mimada. Els gestos que haureu de fer seran els següents:

- “El gall i gallina”: amb la mà, feu-vos una cresta al cap.
- “estaven al balcó”: poseu-vos les mans planes sota la barbeta.
- “La gallina s’adormia”: inclineu el cap lleugerament, ajunteu les mans perquè facin de coixí i tanqueu els ulls.
- “i el gall li fa un petó”: llanceu un petó amb la mà.

Aquest fragment es repeteix dues vegades.

- “Dolent més que dolent, i què dirà la gent”: estireu el dit, moveu-lo com si renyéssiu i poseu cara d’enfadats.
- “que diguin el que vulgui que jo ja estic content”: amb les mans a la cintura, moveu el tronc posant cara de fatxendes.

Activitat 2: recitar o escoltar l'embarbussament de la segona part de la peça

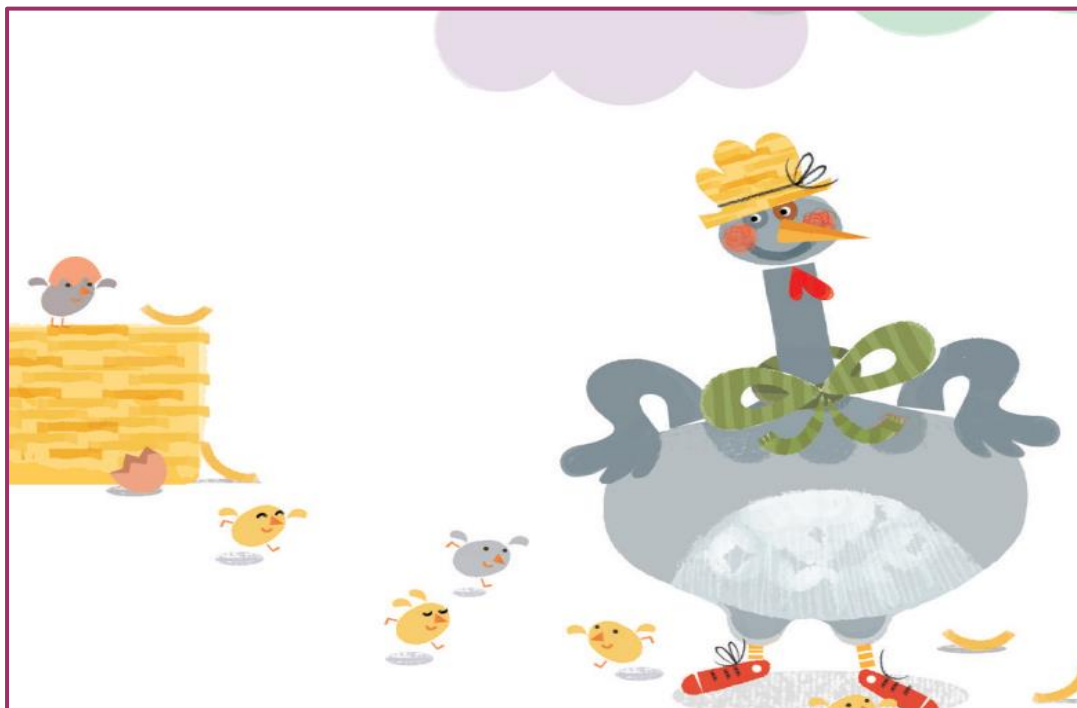
Aquesta segona activitat va destinada tant a aquells que teniu alumnes d'edats més avançades, que ja poden aprendre a recitar un embarbussament, com aquells que teniu alumnes petits i poden escoltar-lo o seguir-lo en l'audició.

- Per a aquells que tingueu alumnes que poden recitar embarbussament:

L'activitat consisteix a ensenyar l'embarbussament que apareix en l'audició. Diu així: “la gallina xica, tica, mica, camacurta i ballarica. Va tenir sis pollets, xics, tics, mics, camacurts i ballarics. Si la gallina no hagués estat xica, tica, mica, camacurta i ballarica, no hagués tingut sis pollets xics, tics, mics, camacurts i ballarics”.

Per tal de recordar el text, podeu mostrar aquesta il·lustració que hem trobat a la xarxa i anar senyalant les diferents parts del dibuix a mesura que aneu dient el text.

Poseu l'audició i reciteu-lo a sobre.

- Per a aquells que tingueu alumnes que no saben recitar un embarbussament:

Podeu recitar l'embarbussament vosaltres mateixos, podeu fer servir la il·lustració que trobareu més amunt per mostrar el significat del que esteu dient i que no només arribi pel canal auditiu als nens i les nenes sinó també pel canal visual.

Poseu l'audició i reciteu-lo a sobre. Animeu els alumnes que piquin de mans en el temps 2 i 4 de cada compàs mentre vosaltres reciteu.

Activitat 3: acompanyar l'estructura de la peça picant de mans i fent moviments

Aquesta peça té un compàs quaternari i una estructura concreta:

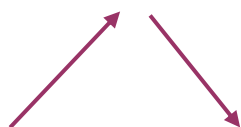
introducció	–	gall i gallina	–	interludi	–	gallina xica	–	interludi	–	gall i gallina	-	coda
-------------	---	----------------	---	-----------	---	--------------	---	-----------	---	----------------	---	------

- **Introducció:** comença amb una introducció musical interpretada per la percussió i la guitarra. Podeu acompanyar els músics picant de mans als temps 2 i 4 de cada compàs, de la manera que us indica el dibuix:

- **Gall i gallina:** canteu-la i feu-ne el gest corresponent.

- **Interludi:** moveu els braços amunt i avall com si fossin ales seguint el dibuix melòdic dels cors que fan “uuuuuh”.

Uuuuuuuuh Uuuuuuuuh

- **La gallina xica:** a la primer part de l'embarbussament, sentireu que els cors continuen fent “uuuuuh”, seguiu fent el moviment de pujar i baixar les ales. Quan comenci la segona part de l'embarbussament, acompanyeu-lo tot picant de mans.
- **Interludi:** continueu picant de mans.
- **Gall i gallina:** canteu-la i feu-ne el gest corresponent.
- **Coda:** moveu els braços mentre sentiu “uuuuh”.

21 Papagaio loiro – popular portuguesa

Instruments	Estil	País	Ocell	Activitats	Continguts
acordió, veus (2 mezzos), guitarra, violoncel i percussions (<i>shaker</i> , <i>caxixi</i> , <i>legüero</i> i palmes)	<i>forró</i>	Portugal	lloro 	escolta interpretació (cançó) interpretació (instruments) interpretació (moviment)	cançó “Papagaio loiro” ritme (corxeres, blanques) estructura

Aquesta cançó infantil era en el seu origen una cançó d'amor. En la versió tradicional, la jove demana al papagai que porti una carta al seu estimat, que és molt lluny. Compara el seu estimat amb el clavell, la flor de Portugal, símbol de bellesa i elegància, tal com podeu veure a la il·lustració.

Utilitzar els papagais per portar cartes va ser un fet desconegut durant molt de temps pels europeus, però que amb els viatges colonials al Brasil van descobrir i així el papagai es va convertir en un ocell mític de Portugal que servia per enviar notícies als familiars¹.

¹ Informació extreta del llibre *Cancionero infantil del papagayo* de l'Editorial Kókinos. Els comentaris són de l'experta Magdeleine Lerasle.

Activitat 1: aprendre la cançó

Ensenyeu la il·lustració als alumnes i expliqueu-los que aquest papagai (lloro) els ha portat una carta. Creeu una mica d'intriga i expectació i, si podeu, agafeu un sobre de veritat i poseu-hi algun escrit que vagi dedicat als vostres alumnes.

Pot ser, per exemple, la lletra de la cançó i així els expliqueu quina és la temàtica: es tracta d'un lloro ros, amb un bec daurat que porta una carta a un enamorat.

A continuació, trobareu la melodia de la cançó per poder-la aprendre i així ensenyar-la als vostres alumnes:

♩ = 100

PAPAGAIO LOIRO

TUTTI FAN PIU 2019

Popular Portugal

Un cop ensenyada la cançó, ja podeu posar l'audició i escoltar-la o cantar-la a sobre.

Activitat 2: acompanyar la cançó seguint el ritme de la percussió

A l'audició, podeu escoltar que la melodia està interpretada per un duo femení i per l'acordió, i acompanyada de la guitarra, el violoncel i la percussió, que entre d'altres, utilitza els *shakers*.

Podeu agafar *shakers* o maraques que tingueu a l'aula, o bé construir-ne per fer-les servir per acompanyar l'audició. Si opteu per aquesta segona opció, aquí us deixem els passos que trobareu en el següent enllaç:

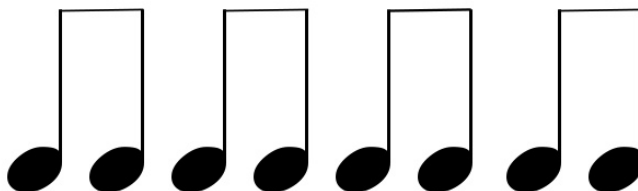
<http://clubpetitslectors.blogspot.com/2015/06/manualitat-infantil-instruments-musicals-casolans.html>

Material necessari: 2 culleres de plàstic, un ou de plàstic, cinta adhesiva decorativa, llegums, arròs, monedes... per omplir l'ou.

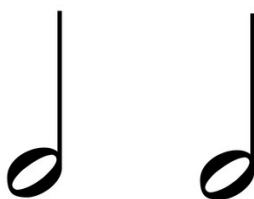
- Ompliu l'ou amb arròs, cigrons o el que tingueu. Això ho poden fer els nens i les nenes i així practiquen la psicomotricitat fina, la concentració i l'atenció. Si feu més d'una maraca, ompliu-les de coses diferents, així sonaran diferent i això sorprèn molt els petits.
- Posar l'ou entre les dues culleres de plàstic i fixar-lo amb cinta adhesiva.

Un cop tingueu els *shakers* preparats, podeu acompanyar l'audició movent-los a ritme de corxera.

Atenció, perquè només els haureu de fer sonar quan apareguin en l'audició. És a dir, al llarg de tota la peça, excepte a la introducció.

Un cop hagueu acompanyat la peça amb els *shakers*, podeu canviar d'instrument de percussió i acompanyar-la amb caixes xineses. Aquesta vegada, però, el ritme que heu de seguir és diferent:

Si teniu alumnes d'edats més avançades, podeu dividir el grup en 2 i que els uns s'encarreguin d'interpretar la part del *shakers* i els altres la part de la caixa xinesa.

Activitat 3: ballar seguint l'estructura de la música

Aquesta cançó popular portuguesa està escrita amb ritme de *forró*, estil musical brasiler, que també és una dansa que es balla en parella i que consisteix a anar fent diferents voltes (podeu trobar-ne més informació d'aquest estil a l'apartat "Per saber-ne més" d'aquest dossier). Per als que us agrada ballar, deixeu-vos portar per la música, i a moure l'esquelet!

Us proposem els següents passos, per seguir també l'estructura de la música:

- Disposició inicial de la dansa: rotllana.
- **Introducció:** drets, amb les mans a la cintura, moveu la cintura cap a un costat o l'altre seguint el ritme de la guitarra.
- **Cançó cantada:** agafats de les mans, gireu en sentit contrari a les agulles del rellotge. Primer, el peu dret; després, el peu esquerre. A la segona frase, canviareu de sentit i girareu novament de sentit just quan comença la part que diu "Ele não é frade".
- **Interludi instrumental:** busqueu una parella i aneu fent voltes, ara l'un, ara l'altre, ara els dos junts.
- **Cançó cantada:** agafats de les mans, gireu en sentit contrari a les agulles del rellotge. Primer, el peu dret; després, el peu esquerra. Aquesta vegada marcarem més fort el peu dret. A la segona frase, canviareu de sentit i girareu en sentit contrari. A la tercera frase, tornarem a canviar el sentit.
- **Coda:** gireu sobre vosaltres mateixos.

Instruments	Estil	País	Ocell	Activitats	Continguts
acordió, violoncel, guitarra, percussió (<i>washboard</i> i <i>caxixis</i>) i veus (2 <i>mezzos</i> i 1 baríton)	<i>country/bluegrass</i>	Estats Units – Catalunya (Espanya)	gall dindi i estruç 	escolta interpretació (instruments) Interpretació (moviment)	estructura (forma binària) pulsació (contratemp) reconèixer el motiu melòdic estructura (part cantada i interludis instrumentals)

Amb un estil de *country/bluegrass* (podeu trobar-ne més informació d'aquest estil a l'apartat "Per saber-ne més" d'aquest dossier) aquest arranjament combina dues cançons que tracten de dos ocells ben curiosos: el gall dindi i l'estruc. Amb un estil similar al *country*, a la primera part escoltem "Turkey in the Straw", una de les cançons folks americanes més icòniques del món rural estatunidenc.

Seguidament, arriba la segona part de la peça, en què Guillem Roma presenta una cançó que en origen volia ser una cançó de bressol, però que ha acabat sent una cançó amb aire de festa.

Activitat 1: seguir l'estructura de la primera part de la peça jugant amb els ventalls

Tal com podeu observar a la il·lustració, el gall dindi és un animal amb una barba ben vermella i una cua oberta molt gran en forma de ventall. Per seguir aquesta primera part de la peça, podeu agafar un ventall (o pai-pais de colors) i fer els següents moviments tot seguint l'estructura de la peça:

intro – A – A – B – B – A – A – B – B

Disposició: drets, camineu lliurement per l'espai.

Introducció: quietes al lloc.

Tema A: camineu seguint la pulsació i poseu-vos el ventall com a cua.

Tema B: us venteu a vosaltres mateixos, en la primera frase, mentre dieu en veu alta seguint el ritme de la música “soc un gall dindi”, i venteu els altres en la segona frase.

A continuació, trobareu el fragment de partitura que haureu d'afegir la frase “soc un gall d'indi”:

Activitat 2: acompanyar la música amb panderetes

El percussionista acompanya aquesta peça utilitzant un instrument ben curiós, la *washboard* (o fusta de rentar). Ensenyeu la imatge als vostres alumnes i expliqueu-los que és un instrument musical de percussió que originalment era un estri que es feia servir per rentar roba però que un bon dia, als Estats Units, se'n van adonar que també podia servir com a instrument de percussió. Tal com podeu observar a la imatge, és un instrument que permet interpretar diferents timbres.

Un dels timbres que aconsegueix l'instrument és el metàl·lic. Per buscar un símil, podeu utilitzar panderetes per acompanyar l'audició.

Escolteu la primera part de la peça i quan s'hi afegeix la *washboard* (a partir de 0'38''), vosaltres també podeu començar la vostra interpretació.

Si teniu alumnes molt petits, amb poca precisió rítmica, acompanyeu la música picant el primer temps fort de compàs. Si teniu alumnes d'edat més avançades, podeu provar de picar el segon i el quart temps; és a dir, picar a contratemps.

Abans que comenci la segona part de la peça, quan s'hi afegeix la "Cançó per adormir un estruç" sentireu el violoncel fent unes notes ascendents, acompanyeu-lo sacsejant la pandereta cap amunt i, tot seguit, continueu acompanyant la peça com ho estàveu fent fins al moment.

A la part final, sentireu que les veus fan un *glissando* ascendent, serà el moment que torneu a sacsejar la pandereta cap amunt i així s'haurà acabat la peça.

Activitat 3: representar la segona part de la peça amb moviment

L'estruç és considerat un ocell ràpid; així doncs, veiem que aquesta segona part de la música s'accelera de tempo.

També diuen que l'estruç amaga el cap sota terra per protegir-se, però això no és ben bé cert. Posen el coll i el cap a terra per dissimular la seva altura i passar desapercebuts, però no amaguen el cap sota terra. De totes maneres, la lletra de la cançó (només es canta la primera de les estrofes de la cançó original) ens parla d'un jove estruç que sí que posa el cap dins del camp per dormir tranquil.

Jove estruç fica el cap dins el camp
per no sentir la cançó que t'he fet
perquè dormis tranquil
i no tinguis cap malson, cap malson

De l'estruç, també en sabem que el plomatge és tou i que el de la cua sembla de cotó fluix.

Així doncs, amb aquestes dues consignes (que l'estruç amaga el cap com diu la lletra de la cançó i que té una cua que sembla de cotó fluix) ja esteu preparats per seguir la música fent el següent moviment:

- **Part cantada:** tots ajupits, poseu el cap entre els braços mentre aneu seguint la pulsació de la música fent lleugers saltironets. No podeu aixecar el cap fins que la mestra us toqui l'esquena com si fos el senyal de despertar-vos.

El senyal per posar-vos drets serà quan les veus facin una onada i diguin la paraula "malson", en el minut 1'33". Us poseu drets i aixequen els braços que si estiguéssiu badallant dues vegades, cada vegada que diu aquesta paraula.

Us adjuntem la partitura del moment en què heu de fer aquest moviment:

- **Part instrumental:** la mestra va tirant boles de cotó fluix pels aires, i els nens i les nenes van recollint-les i tirant-les pels aires mentre es mouen per la sala seguint el ritme de la música.
- **Onada de veu:** tornareu a moure els braços com si féssiu un badall.
- **Part cantada:** torna a ser el senyal d'ajupir-vos i amagar el cap. Feu exactament el mateix moviment que heu fet anteriorment. Però aquesta vegada, l'onada de veus en la qual moveu

els braços com si badalléssiu– acaba amb un *glissando* ascendent final que us servirà per ajupir-vos, agafar el cotó fluix que vulgueu i acabar-lo tirant pels aires, marcant així el final de la peça.

Per saber-ne més

Una mica de...

A continuació, trobareu informació sobre els diferents estils musicals i la imatge de tots els instruments que apareixen en les peces d'aquest concert.

Núm. peça	Estil	Definició, característiques
2	<i>choro brasiler</i>	Considerada la primera música popular típica del Brasil, el <i>choro</i> és un estil que es caracteritza per tenir un ritme alegre i agitat, amb presència de virtuosisme i de la improvisació dels participants, que necessiten molta tècnica i domini de l'instrument. Té molta influència de la dansa, per això és un estil de música que ens fa moure el cos.
4	<i>bossa nova</i>	En el seu origen, aquest estil de música popular brasilera es va utilitzar per anomenar una nova manera de cantar i tocar la samba, estil del qual deriva. L'estil <i>bossa nova</i> va prendre les característiques de la samba, però suavitzades i refinades per poder-les portar a espais més reduïts i tranquils. També té una forta influència del jazz, per això incorpora sofisticades harmonies, amb irregularitats.
7	<i>funk</i>	Estil musical que va néixer a mitjans de 1960, quan a partir de la fusió del <i>soul</i> , jazz i ritmes llatins van aconseguir trobar una nova forma rítmica i ballable. El <i>funk</i> es caracteritza perquè redueix el protagonisme de la melodia i l'harmonia per donar més pes a la percussió i a la línia del baix.
8	<i>folk</i>	El terme folk s'utilitza per referir-se a la música folklòrica, tant tradicional com moderna. Es caracteritza per utilitzar melodies, ritmes i instruments típics de cada regió.
11, 20	<i>pop</i>	L'estil pop s'origina a partir de la segona meitat del segle XX i està orientat a un públic molt ampli, i és un tipus de música amb una finalitat clarament comercial. Es caracteritza per tenir una melodia simple, fàcil de recordar, que predomina per sobre de la resta d'instruments, que poden ser variats. Tampoc té cap estructura definida.
13	<i>joropo chacarera</i>	o Estil propi de Veneçuela, Colòmbia i Argentina que es deriva d'una dansa caracteritzada per tenir un ritme ternari i ballar-se en parelles entrelaçades. La paraula defineix un ambient festiu o de dansa.

19	bolero	Estil musical d'origen cubà que es caracteritza per tenir un acompanyament senzill de guitarra i percussió, un ritme quaternari i per fer referència a temàtiques romàntiques. És un estil de música relacionat també amb una dansa, en la qual el moviment de malucs hi és molt present.
21	<i>forró</i>	Aquest estil musical deriva d'una dansa i té el seu origen en les festes populars del nord-est del Brasil. L'acordió és un dels instruments típics d'aquest estil, que destaca també per tenir una part rítmica molt marcada i amb un ritme quaternari que accentua normalment el tercer temps.
22	<i>country/bluegrass</i>	Aquests són dos estils musicals que sovint es presenten combinats. D'una banda, el <i>country</i> es caracteritza per ser interpretat per instruments de corda, tot i que l'acordió també hi té cabuda. De l'altra, el <i>bluegrass</i> es caracteritza per l'anticipació de notes, que dona més energia a aquest estil que al <i>blues</i> . Presenta improvisacions per part dels instruments que interpreten la melodia.

INSTRUMENTS DE CORDA

BANJO BRASILER

VIOLONCEL

MANDOLINA

GUITARRA

INSTRUMENTS DE VENT

CLARINET BAIX

CLARINET

ACORDIÓ CROMÀTIC

“DUDUK” ARMENI

TROMPETA AMB SORDINA

INSTRUMENTS DE PERCUSSIÓ

“SHAKER”

“ONE SHOT”

“XEQUETIMBA”

“JAM BLOCKS”

PANDERO QUADRAT

“BOMBO LEGÜERO”

“CAXIXI”

“WASHBOARD”

Professorat

Què vol dir escoltar

Escoltar és parar atenció a alguna cosa, normalment a alguna cosa que està sonant. Cada espècie animal té unes capacitats auditives concretes, les que necessita per desenvolupar-se en el seu entorn, i dins aquestes capacitats es pot escoltar amb diferents nivells d'intensitat.

Així solem diferenciar sentir d'escoltar. "Sentir" és el que fem quan escoltem amb intensitat baixa, quan podem estar envoltats de so i ni ser-ne conscients. "Escoltar" és el que fem quan parem atenció perquè volem aprendre, respondre, entendre, arxivar, recordar, reviure, etc. el que escoltem.

La intensitat de l'escolta, la capacitat d'escoltar, és educable i la podem treballar, i la música és realment indicada per fer-ho. Per escoltar en alta intensitat, igual que per fer silenci, es necessita una gran activitat i concentració. L'escolta i el silenci no solen ser passius, ja que només els aconseguim si realment ho volem.

El so sempre és una vibració, i per sentir-lo ens ha d'entrar a dins a través de l'oïda. La música és una obra d'art que se'ns fica a dins, són vibracions que podem percebre per tot el cos.

Als concerts de L'Auditori ens proposem que sigui difícil deixar d'escoltar i que, en el terreny personal, tinguem la capacitat d'escoltar amb obertura i respecte.

Per això, aprofitant l'assistència als concerts, us convidem a parlar especialment de l'escolta i a practicar-la conscientment.

Materials

Materials editats del concert

Programa de mà i llibre cd

Trobareu tota la informació relativa a l'àlbum digital aquí <https://auditoridigital.cat/tutti-fan-piu-materials-didactics/>

I el programa de mà el trobareu en format digital aquí <https://auditoridigital.cat/handprogram/tutti-fan-piu/>

I recordeu que quan assistiu al concert el personal d'acomodació de L'Auditori us donarà una bossa amb els programes de mà en format paper.

Enllaços

A part dels arranjaments, fets en la majoria de peces per la Marta Roma², a continuació us presentem una taula on, podreu trobar diversa informació de cada peça: la versió original, altres versions interpretades per diferents instruments o agrupacions instrumentals; etc. Informació que us pot servir per contextualitzar la peça o entendre'n el significat, algun vídeo de dansa, etc. És interessant que també pugueu utilitzar aquestes versions a l'aula, d'aquesta manera podeu comparar-les buscant-ne les semblances i diferències, podeu descobrir nous instruments i agrupacions instrumentals, podreu reconèixer-hi melodies i ritmes ja treballats, etc.

Tema	Web	Hi trobareu
Tico-Tico no Fubá - Zequinha de Abreu.	https://en.wikipedia.org/wiki/Tico-Tico_no_Fub%C3%A1	Informació que us permetrà contextualitzar la peça del Tico-Tico.
	https://www.youtube.com/watch?v=VqZZrmOH_nQ	Exemple del cant de l'ocell real.
	https://en.wikipedia.org/wiki/Choro	Informació sobre el <i>choro</i> com a estil musical.
	https://www.youtube.com/watch?v=ZnJCMQqwo	Versió orquestral del Tico-Tico.
	https://www.youtube.com/watch?v=yMMycSccobc	Peça original del Tico-Tico per a piano que va compondre Zequinha de Abreu.
Danse des cygnes – Piotr Ilitx Txaikovski	https://es.wikipedia.org/wiki/El_lago_de_los_cisnes	Contextualització de la peça dins del ballet <i>El llac dels cisnes</i> , del qual forma part.
	https://www.youtube.com/watch?v=aLMPVBJv_Ts	Vídeo de dansa ballet interpretant la peça.
	https://www.youtube.com/watch?v=hx0drcvibvQ	Versió orquestral de la “Danse des cygnes”.
O pato – Jaime Silva, Neuza Teixeira	http://almanaqueinilomoraes.blogspot.com/2019/01/o-pato.html	Contextualització de la peça.
	https://open.spotify.com/track/5xrw9LV5TJQZpqzefvElfB?si=MixjXjXISVm1Rn4LOWwxOw	Versió d’“O pato” per Joao Gilberto.

² Excepte la peça número 9, que compta amb la col·laboració d'Eduarne Arizu; la peça número 12, que és una adaptació d'Eduarne Arizu, i les peces número 13 i 21, que compten amb la col·laboració d'Eduardo Mercuri.

Tema	Web	Hi trobareu
Le coucou au fond des bois - Camille Saint-Saëns	https://en.wikipedia.org/wiki/The_Carnival_of_the_Animals#IX_%22Le_Coucou_au_fond_des_bois%22_(The_Cuckoo_in_the_Depths_of_the_Woods)	Informació en anglès sobre <i>El carnaval dels animals</i> , la suite a la qual pertanyen diferents peces d'aquest CD. Us pot servir per saber de què es tracta i poder contextualitzar la peça en gran format.
	http://benditalamusica.blogspot.com/2009/09/camille-saint-saenz-ix-el-carnaval-de.html	Informació en castellà sobre <i>El carnaval dels animals</i> . És interessant l'anàlisi musical de la peça original que Saint-Saëns va compondre per al cucut.
	https://open.spotify.com/track/7f3n1nIHpFKmrVfISeJUJf?si=QBT9cnLGSfGLVdZtexILyw	Versió per a piano i clarinet que va compondre Saint-Saëns.
	https://open.spotify.com/track/3dgjhfkO4knT4ibz0vmRPX	Cançó sobre el cucut composta per Benjamin Britten.
Le cygne - Camille Saint-Saëns	https://en.wikipedia.org/wiki/Le_cygne	Informació general de la peça.
	https://www.youtube.com/watch?v=LXMmx_8oshU	Interpretació de la peça feta per la famosa ballarina Anna Pavlova.
	https://open.spotify.com/track/0jOnZhF75V68VsBOBWx2XO?si=JApLSDHpT8KNUg7LDlaqKg	Versió de la peça per a piano i violoncel.
Pingüins. L'habitació de les joguines – Toni Vaquer	https://www.youtube.com/watch?v=HzcsW-RSjM	Per compondre aquesta obra, Toni Vaquer s'inspira en un moviment de l'obra <i>Petruixka</i> de Stravinsky. De fet, algun element musical dels que sentim és una picada d'ullet a aquest compositor. A <i>Petruixka</i> hi ha un moviment que es diu "L'habitació".
The Cutty Wren – folk anglès	https://en.wikipedia.org/wiki/Cutty_Wren	Contextualització i significat de la peça.
	https://mainlynorfolk.info/swarb/songs/thecuttywren.html	
	https://open.spotify.com/track/4wAFdGgizUptWCzACDTxqv?si=ZVpR5UJFQyWSFes43FzJlg	Versió del "Cutty Wren".
Aldapeko – popular basca	https://www.youtube.com/watch?v=EgVCyqQiNm0	Versió cantada del "Cutty wren", on podreu escoltar la lletra de la cançó folk.
	http://www.juansiso.es/Partituras/Aldapekosagarraren.htm	Podeu consultar-hi la lletra i la partitura de la cançó "Aldapeko."
	https://www.youtube.com/watch?v=vyeUhun_WkQ	Versió d'"Aldapeko."

Tema	Web	Hi trobareu
Blackbird – The Beatles	https://open.spotify.com/track/5jgFfDIR6FR0gvIA56Nakr?si=ydrwFOUES0OscESg5r4jLA	Versió dels Beatles.
	https://en.wikipedia.org/wiki/Blackbird_(Beatles_song)	Contextualització i significat de la peça.
Les oques van descalces – cançó infantil popularitzada	https://www.youtube.com/watch?v=IUcrm6BPiYU	Versió instrumental perquè hi canteu la cançó de “Les oques van descalces”.
Krunk – Komitas* // El cant dels ocells - tradicional catalana	https://open.spotify.com/track/7mPvQNYZzHyqiKrsU6GD1R?si=q_d8ouwPThWEguREcCzIqQ	Versió de la peça amb <i>duduk</i> armeni.
	https://www.youtube.com/watch?v=COR3IMXKAfg	Vídeo de Pau Casals interpretant “El cant dels ocells” amb violoncel i acompanyat del piano.
	https://open.spotify.com/track/27JQ7r2IY79rsLn5BJtpNc?si=KKPKT6sARn6wl4vfj7Tz7w	Una altra versió d’“El cant dels ocells”.
Volière - Camille Saint-Saëns	https://open.spotify.com/track/5GzptlGyiTAU8QjCdxDFVM?si=6xMJY_JBQFyUeW67USMnNg	Versió original interpretada per flauta travessera, 2 pianos, 2 violins, viola, violoncel i contrabaix.
Flamingo - Ted Grouya	http://www.jazzstandards.com/compositions-1/flamingo.htm	Contextualització i història de la peça en anglès.
	https://www.classicjazzstandards.com/canciones/flamingo/	Contextualització i història de la peça en castellà.
	https://open.spotify.com/track/5kB4ehquYEspOm4qHZhtipZ?si=jTZud0rMQBSIHjeyJprqCA	Versió de “Flamingo”
El gall i la gallina – cançó catalana popularitzada	https://open.spotify.com/track/1cnRMj2tAfHoqN1S6khqhf?si=txYe_GPyRNeuS979FfAyUw	Versió de la cançó.
Papagaio loiro – popular portuguesa	https://www.mamalisa.com/?t=es&p=871	Informació de la cançó, la traducció de la lletra i la partitura.

Tema	Web	Hi trobareu
Turkey in the Straw – popular americana // Cançó per adormir un estruç – Guillem Roma	http://www.contemplator.com/america/turkeyis.html	Informació i contextualització sobre la peça "Turkey in the Straw".
	https://blogs.loc.gov/folklife/2014/05/turkey-in-the-straw/	
	https://www.youtube.com/watch?v=VsnZxfkkoKQ	Vídeo de la primera versió de la peça "Turkey in the Straw" de 1942.
	https://open.spotify.com/playlist/6UjeTEp8bhBkeT21rhKmQn?si=XN34pEVJQaCf6POhIPw0ig	CD amb diferents versions sobre la peça "Turkey in the Straw".
	https://open.spotify.com/track/49kvm1XfgYstpmQV9kdEhJ?si=mhRQ1KZDSCWWBdfIaXTbfQ	Versió original "Cançó per adormir un estruç".

A més a més

Altres materials

A continuació, us adjuntem un *link* on podeu trobar, en format DinA4 i amb bona qualitat, les il·lustracions de la Rebeca Luciani que estan relacionades amb cada proposta didàctica del *Tutti Fan Piu*.

<https://auditoridigital.cat/tutti-fan-piu-materials-didactics/>

L'AUDITORI
AUDITORI.CAT

**LEPANT 150
08013
BARCELONA**

**93 247 93 00
INFO@AUDITORI.CAT**

SEGUEIX-NOS

L'AUDITORI ÉS UN CONSORCI DE

AMB EL SUPORT DE

Barcelona
Capital Cultural
i Científica

PRINCIPALS MITJANS PATROCINADORS

